БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

10-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 19 (2310).

27 ЯНВАРЬ ЯКШАНБА 1963 ЙИЛ

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЕТТИ ЙИЛЛИКНИНГ ТЎРТИНЧИ ОДИМИ

СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1962 йилда бажарилиш якунлари

Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари КПСС XXII съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, етти йилликнинг тўртинчи йилида экономикани ривожлантириш, халқ фаровонлигини ва маданий турмуш даражасини юксалтириш соҳасида янги муваффақиятларга эришдилар. СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1962 йилда бажарилиш якунлари тўғрисида СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг ахборотида ана шу ҳақда гапирилади.

Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш йиллик плани ошириб бажарилди. Маҳсулот чиқариш 1961 йилдагига нисбатан, дастлабки маълумотларга қараганда, 9,5 процент, шу жумладан ишлаб чиқариш воситалари ишлаб чиқариш («А» группаси) 10 процентдан зиёдроқ ва истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш («Б» группаси) 7 процент кўпайди.

Етти йиллик план топшириқлари ортиғи билан бажарилмоқда. Ўтган тўрт йил ичида саноатнинг ялпи маҳсулоти етти йиллик планда ана шу йиллар учун кўзда тутилган 39 процент ўрнига 45 процент кўпайди. Тўрт йил учун кўзда тутилганига қараганда 28 миллиард сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқарилди. Барча иттифоқчи республикалар ва барча иқтисодий районларнинг халқ хўжалиги кенгашлари саноат ишлаб чиқариши йиллик планини умуман ва маҳсулотнинг энг муҳим турларидан кўпчилиги бўйича ошириб бажардилар.

Марказий статистика бошқармасининг ахборотида кўрсатиладики, саноатнинг айрим тармоқлари ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришни бундан илгариги йилдагига нисбатан қуйидагича кўпайтирдилар: химия 15 процент, шу жумладан пластмассалар ва синтетик смолалар 17 процент, қора ва рангли металлургия 9 процент, ёқилғи ва энергетика 8 процент, машинасозлик ва металл ишлаш 15 процент, бинокорлик материаллари 9 процент, ўрмон, қоғоз ва ёғочсозлик — 6 процент, енгил саноат ва маданий-рўзғор буюмлари 4 процент, озиқ-овқат саноати 9 процент кўпайтирилди.

Ўтган йил, жумладан, 55,3 миллион тонна чўян, 76,3 миллион тонна пўлат эритилди, 59,2 миллион тонна прокат, 1 миллиард 126 миллион метр пўлат трубалар ишлаб чиқарилди, 128 миллион тонна темир рудаси, 186 миллион тонна нефть, 75,2 миллиард кубометр газ, 517 миллион тонна кўмир чиқарилди, 369 миллиард киловатт-соат электр энергияси, 17,3 миллион тонна минерал ўғит, 277 минг тонна сунъий ва синтетик тола ишлаб чиқарилди, 20,8 миллион дона автомобиль покришкалари, 11,9 миллион киловатт турбиналар, турбиналар учун 11 миллион киловатт генераторлар, ўзгарувчан ток билан ишлайдиган 25,1 миллион киловатт электр двигателлари тайёрлаб берилди, металл қирқадиган 176 мингта станок, 33 мингта темирчилик-пресс машинаси, 1 миллиард 525 миллион сўмлик приборлар, 241 минг тонна металлургия ускуналари, 263 миллион сўмлик химия ускуналари, 1.483 секция магистраль тепловозлар, 617 та магистраль электровоз, 578 мингта автомобиль, 287 мингта трактор, жамъи 1 миллиард 168 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари, 17,1 мингта экскаватор ишлаб чиқарилди, 2,8 миллион тонна қоғоз, 57,3 миллион тонна цемент, 4,9 миллиард квадрат метр ип газлама, 469 миллион квадрат метр жун газлама, зиғир толасидан тўқилган 485 миллион квадрат метр газлама, 787 миллион квадрат метр шойи газлама, 456 миллион жуфт чарм пойафзал, 26,1 миллион дона ҳар хил соатлар, 4,3 миллион дона радиоприёмник ва радиолалар, 2,2 миллион дона телевизор, 838 минг дона холодильник, 621 мингта мотоцикл ва мотороллер, 1,5 миллиард сўмлик мебель, жамъи 9,4 миллион тонна гўшт (сўйилган вазнда), жамъи 940 минг тонна мол ёғи, сутга айлантириб ҳисоблаганда 9,3 миллион тонна сут маҳсулотлари, жамъи 7,8 миллион тонна қанд-шакар, 5,9 миллиард банка консерва ишлаб чиқарилди.

1962 йил мобайнида, деб таъкидланади Марказий статистика бошқармасининг ахборотида, халқ хўжалиги учун машиналар, механизмлар, аппаратлар ва бошқа ускуналарнинг тўрт мингга яқин янги энг муҳим типлари, ишлаб чиқаришни контроль қилиш ва автоматлаштириш учун турли приборларнинг 1.300 га яқин янги типлари яратилди ва тайёрлаб берилди. Маҳсулотнинг 900 га яқин янги хилларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди ва СССР да биринчи марта тайёрланди. Шу билан бир қаторда йил мобайнида қарийб 350 номдаги конструкцияси эскириб қолган машина, ускуна ва приборлар ишлаб чиқаришдан олиб ташланди.

Машина-ускуналардан фойдаланиш бир мунча яхшиланди.

Ўтган йили халқ хўжалиги ҳамма тармоқларининг корхоналарида ишлаб чиқаришни яхшилаш ва такомиллаштиришга қаратилган 4.200 мингга яқин таклиф киритилди. Жамъи 2.700 мингдан ортиқ ихтиро ва рационализаторлик таклифи жорий қилинди, бу эса бир йилга ҳисоблаганда 1 миллиард 600 миллион сўмга яқин маблағ тежаш имконини бермоқда.

Меҳнат унумдорлигини ошириш ва саноат маҳсулотининг таннархини камайтириш плани умуман мамлакатда ва барча иттифоқчи республикаларда бажарилди. Саноатда меҳнат унумдорлиги 1961 йилдагига нисбатан 6 процент ошди. Саноат маҳсулоти ўсишининг қарийб учдан икки қисмига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди.

Бутун саноат маҳсулотининг таннархини камайтириш йўли билан пландан ташқари тежалган маблағ қарийб бир миллиард сўмни ташкил этди. Ишлаб чиқаришнинг ўсиши, юк ташиш ва товар оборотининг кўпайиши натижасида халқ хўжалигидан ўтган йилдагига нисбатан тахминан 13 процент ортиқ фойда олинди.

Бундан илгариги йилларда бўлганидек, 1962 йилда ҳам, дейилади Марказий статистика бошқармасининг ахборотида, Совет Иттифоқи Америка Қўшма Штатлари билан тинч иқтисодий мусобақада янги муваффақиятларга эришди. Аҳоли жон бошига саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 1961 йилдагига нисбатан қуйидагича ўзгарди: СССРда аҳоли жон бошига пўлат ишлаб чиқариш 6 процент кўпайди, АҚШ да эса бир ярим процент камайди, электр энергияси ишлаб чиқариш СССР да 11 процент кўпайди, АҚШ да эса 6 процент кўпайди, нефть чиқариш СССР да 10 процент кўпайди, АҚШ да эса 0,5 процент камайди, аҳоли жон бошига цемент ишлаб чиқариш СССР да 11 процент кўпайди, АҚШ да атиги 2 процент кўпайди. Кейинги беш йил мобайнида аҳоли жон бошига саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш СССР да 48 процент, АҚШ да эса атиги 8 процент кўпайди. Умуман олганда СССР да ўтган йил ишлаб чиқарилган саноат маҳсулотининг умумий ҳажми АҚШ да ишлаб чиқарилган саноат маҳсулотининг қарийб 63 процентини ташкил этди, ваҳоланки 1957 йилда 47 процентни ташкил этган эди.

Ахборотнинг «Қишлоқ хўжалиги» қисмида айтиладики, ўтган йил барча қишлоқ хўжалик экинларининг экин майдонлари 216 миллион гектар бўлди ва бундан олдинги йилдагига нисбатан 11,4 миллион гектар кўпайди. Донли ва дон-дуккакли экинларнинг экин майдонлари 1961 йилдаги 128,3 миллион гектар ўрнига 135,9 миллион гектар бўлди.

Мамлакатнинг колхоз ва совхозлари ердан фойдаланишни яхшилаш йўлида катта қадам қўйдилар. Ўтган йил ўтзор майдонлар 8,8 миллион гектар камайди, тоза шудгор майдони 8,7 миллион гектар ва сули майдони 4,6 миллион гектар камайди.

Мамлакатнинг бир қанча йирик қишлоқ хўжалик районларида об-ҳавонинг ноқулай келганига қарамай, доннинг ялпи ҳосили 9 миллиард пудни ташкил этди. Бизнинг мамлакатимиз ҳеч қачон шунчалик кўп дон олмаган эди. 1962 йилда давлат 1961 йилдагига нисбатан кўпроқ дон, кунгабоқар, сабзавот, мева, шу жумладан узум, чой барги сотиб олди.

1962 йилда чорвачилик янада ривожланди. Ўтган йил мобайнида ҳамма категориялардаги хўжаликларда қорамоллар 4,7 миллион бош, шу жумладан сигирлар 1,6 миллион бош кўпайди. Чўчқалар 3 миллион бош, қўй ва эчкилар 1.8 миллион бош кўпайди. Ишлаб чиқаришнинг ўсиши асосида чорвачилик маҳсулотларини харид қилиш кўпайди.

Марказий статистика бошқармаси таъкидлайдики, етти йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида ҳамма турдаги транспортнинг юк обороти етти йиллик планда шу йилларга мўлжалланган 29 процент ўрнига 32 процент кўпайди.

Электровоз ва тепловоз тортувига ўтказилган темир йўлларнинг узунлиги йил охирига келиб 52 минг километр бўлди.

Давлат капитал маблағлари ҳисобига, дейилади Марказий статистика бошқармасининг ахборотида, 1961 йилдагига нисбатан 15 процент кўп янги асосий фондлар ишга туширилди. Ўтган йил халқ хўжалигининг барча тармоқларида йирик ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди. 800 га яқин янги йирик давлат саноат корхоналари, шунингдек ишлаб турган корхоналарда кўпгина янги цехлар ишга тушди.

Етти йилликнинг тўрт йили мобайнида давлат планига мувофиқ сарф қилинган капитал маблағларнинг ҳажми 107 миллиард сўмни ташкил этди ва етти йиллик планда шу йиллар учун мўлжаллланганига нисбатан қарийб 6 миллиард сўм ортиқ бўлди. Қурилишда меҳнат унумдорлиги 1962 йилда 6,5 процент ошди.

Ўтган йил СССРнинг миллий даромади дастлабки маълумотларга кўра, 161,5 миллиард сўмни ташкил этди ва 1961 йилдагига нисбатан (солиштирма нархларда) 6 процент, яъни тахминан 9 миллиард сўм кўпайди. Меҳнаткашларнинг реал даромадлари бундан илгариги йилларда бўлганидек, муттасил ўсиб борди. Аҳоли ижтимоий истеъмол фондлари ҳисобидан — халқ маорифи, медицина хизмати, социал таъминот ва ҳар хил тўловлар ва енгилликлар учун 1961 йилдаги 26,4 миллиард сўм ўрнига 28,4 миллиард сўм олди.

Ишчи ва хизматчиларнинг бир йилдаги ўртача сони 68 миллион 400 минг киши бўлди ва бир йил ичида 2 миллион 600 минг киши ёки 4 процент кўпайди.

Марказий статистика бошқармасининг ахборотида айтиладики, чакана товар оборотининг ҳажми ўтган йилдагига нисбатан 6,1 миллиард сўм ёки солиштирма нархларда 6 процент ошди. Совет Иттифоқининг чет эллар билан ташқи савдоси муваффақиятли ривожлана борди. 1962 йилда ташқи савдо обороти 11,8 миллиард сўм бўлди.

Мамлакат экономикасининг янада ривожланиши, товар оборотининг ва аҳолига кўрсатиладиган хизматлар ҳажмининг кенгайиши, шунингдек омонат кассаларига қўйилаётган маблағларнинг кўпайганлиги ўтган йил пул муомаласининг барқарорлигини ҳамда халқ хўжалигида сўм ролининг ўсишини таъминлади.

Марказий статистика бошқармаси халқ маорифи, фан ва маданият соҳасида эришилган янги муваффақиятлар тўғрисида ёрқин маълумотлар келтиради. 60 миллионга яқин киши, яъни мамлакатдаги бутун аҳолининг тўртдан бир қисмидан кўпроғи ўқишнинг ҳар хил формаларига жалб этилди. Илмий муассасаларда, олий ўқув юртларида ва бошқа ташкилотларда 1962 йилнинг охирига келиб 450 мингдан ортиқ илмий ходим ишлади.

Ўтган йил уй-жой қурилиши ва маданий-маиший қурилиш катта кўламларда амалга оширилди. Шаҳарларда ва ишчи посёлкаларида жами 81 миллион квадрат метр уй-жойлар, яъни 2 миллиондан ортиқ янги обод квартиралар фойдаланишга топширилди. Бундан ташқари, қишлоқ жойларида колхозчилар ва интеллигенция давлат ёрдами ва колхоз кредити ҳисобига қарийб 450 минг уй-жой қуриб олдилар. Ўтган йил мамлакатда 12 миллионга яқин киши янги квартира олди, шунингдек ўз уй-жой шароитини яхшилади. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг уй-жой қурилишини ривожлантириш тўғрисидаги маълум қарори қабул қилингандан сўнг ўтган олти йил мобайнида, яъни 1957 йил 1 январдан тортиб 1963 йил 1 январга қадар шаҳарларда ва ишчи посёлкаларида 12 миллион квартира, қишлоқ жойларида эса 3,8 миллион уй-жой қурилди. 75 миллионга яқин киши, яъни мамлакатимиз аҳолисининг учдан бир қисми янги уйларга кўчиб кирди ва уй-жой шароитини яхшилади.

Маориф, маданият, фан ва соғлиқни сақлаш муассасалари қуриш учун давлат капитал маблағлари сарфлаш кўпайди.

Совет Иттифоқи аҳолиси бир йилда 3,3 миллион киши кўпайди ва 1963 йил 1 январда 223 миллиондан ортиқ киши бўлди.

Йиллик планнинг бажарилиш якунлари СССР экономикаси ва маданиятининг тобора ўсаётганлигидан далолат беради. Бу якунлар ўтган йил совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш йўлида янги қадам қўйганлигини кўрсатиб турибди. (ТАСС).

ҲИНД ХАЛҚИГА САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Ҳиндистоннинг миллий байрами — Республика куни муносабати билан Совет ҳукуматининг бошлиғи Н. С. Хрущев Ҳиндистон бош министри Жавоҳарлал Неруга табрик телеграммаси юбориб, ҳинд халқига самимий қутловлар йўллади.

Телеграммада айтиладики, мамлакатларимиз ўртасида мавжуд бўлган мустаҳкам дўстлик ва ҳар тарафлама ҳамкорлик муносабатлари ҳинд ва совет халқларининг манфаатларига мос бўлиб тушмоқда, тинчликни мустаҳкамлашга ҳамда энг муҳим халқаро проблемаларни муваффақиятли ҳал қилишга ёрдам бермоқда.

Ҳиндистон Республикаси эълон қилинган куннинг 13 йиллиги байрам қилиниши муносабати билан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Ҳиндистон президенти Сарвапалли Радхакришнанга табрик телеграммаси юборди.

Ҳикмат Самадов Чилонзор массивини боғу-бўстонга айлантиришга ҳисса қўшаётганларнинг бири. У шу ерда қад кўтарган ўнлаб уй-жойларга ғишт қўйган. Ҳар куни нормасини 130 процент ва ундан ҳам ошириб бажаради. Суратда: ўртоқ Ҳ. Самадов.

А. Абалян фотоси:

КЎКЛАМГА ШАЙЛАН!

Ўрта Осиё машина синаш станциясида республика илғор тажриба мактабининг машғулотлари бошланиб кетди. Суратда: республикада хизмат кўрсатган механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. А. Тюпко ўқишга келган механизаторларга чеканка қиладиган машинанинг хусусиятларини гапириб бермоқда.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

БИРЛАШГАН ЎЗАР

Дала ишлари ҳар қачонгидан ҳам қизиб кетди. Бўлимда ўтган йили 260 гектар ерда деҳқончилик қилинган эди. Бу йил, бир неча гектар партов ва тўқайзорлар ўзлаштирилиб, сувли экин майдони 370 гектарга етказилди. Ҳамма майдон яхшилаб ўғитланиб, 30—32 сантиметр чуқурликда шудгор қилинмоқда. Тракторчилар бир-бирлари билан мусобақалашиб ишлаб, нормаларини ортиғи билан бажармоқдалар. Комсомол аъзоси Жўмақул Норбоев ва унинг мусобақадоши Оллоберди Қўйбоқовларнинг ҳар бири кунига 7—8 гектар ерни ҳайдамоқда.

Ўғит ернинг ҳамиртуриши, буни яхши тушунган бўлим ишчилари гўнг тўплашни қизитиб юбордилар. 4 та автокачка ва 6 та аравада кунига дала бошига 60—70 тонна ўғит ташиб чиқарилиб, чиритиб қўйилмоқда. Ҳозиргача минг тоннадан ортиқ гўнг тўпланди. Механизатор ўртоқ Усим Қўшоқов ажойиб ташаббус бошлади. У узоқ тоғ оралиғидаги фермалардан қўй қийини ташиб келишга бошчилик қилмоқда. Ўзи эса кунига 18—20 тонна гўнг ташиб келмоқда.

Бўлимда 325 та ромга карам кўчати экилган эди. Ҳозир бу кўчатлар яшнаб турибди. Шунингдек, помидор кўчати экиш учун ҳам 200 та ўра тайёрлаб қўйилди.

Биринчи Оҳангарон совхозининг ўртоқ М. Бўриев бошқарувчи бўлган бўлимида дала ишлари ана шундай уюшқоқлик билан олиб борилаяпти.

— Бирлашган ўзар, — дейди ўртоқ М. Бўриев, — биз бу йил ўтган йилдагига қараганда бир ярим баравар кўп ҳосил олишга аҳд қилганмиз. Шунинг учун ҳам бўлимимиздаги ҳарбир ишчининг диққат-эътибори дала ишларини уюшқоқлик билан ўтказиб, мўл ҳосилга пухта замин тайёрлашга қаратилган. Ариқ-зовурларни тозалаш ва қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилиш ҳам кучайтириб юборилди.

Совхознинг ўртоқ Матасимов бошқарувчи бўлган бўлимида олиб борилаётган ишлар ҳам диққатга сазовор. Шуниси қувончлики, бу бўлимда деярлик ҳамма бригадаларга агрономлар бошчилик қилишаяпти. Уларнинг ёрдами билан дала ишларининг сифати яхшиланди. Ерлар ўз вақтида ҳайдалиб, ариқ-зовурлар суви равон оқадиган қилиб тозаланмоқда.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Доғни шундай ювадиларми?

Ўтган йили 2-«Боёвут» совхозининг 5-бўлими пахтакорлари давлат планини бажаролмай доғда қолдилар. 760 гектар майдоннинг ҳар гектаридан бор-йўғи 6,9 центнердан ҳосил кўтарилди. Йиллик план 60 процентга аранг етказилди. Бўлим раҳбарларидан бу қолоқликнинг боисини суриштирсангиз, улар: «Ўзингизга маълум, ўтган йили деҳқончилик учун оғир йил бўлди. Баҳор инжиқлик қилди, куз деҳқоннинг кўнглидагидай бўлмади» деган важни пеш қилишади. Тўғри, ўтган йили табиат инжиқлик қилди. Лекин ишнинг кўзини билиб иш юритган деҳқонлар табиат инжиқликлари устидан ғолиб чиқиб, баракали хирмон кўтардилар, эл-юрт олдида юзларини ёруғ қилдилар. Ер-сув шароити бир хил бўлган Х. Маматқулов, А. Рашидов, Н. Бекиров ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларни олиб кўрайлик. Бу бригадаларнинг деҳқонлари совхоз миқёсидагина эмас, балки район миқёсида ҳам пахтадан юқори ҳосил олишга муваффақ бўлдилар.

Ҳозирги кунларда пухта бажарилган ишлар куздаги мўл ҳосилнинг тақдирини ҳал қилади. Шундай экан, совхознинг ўртоқ Л. Юсупов раҳбарлик қилаётган 5-бўлимида баҳорга тайёргарлик ишлари қандай кетяпти, деган савол туғилади. Бу саволга қисқагина қилиб: жуда ёмон ҳозирлик кўриляпти деб жавоб бериш мумкин. Бу гапимизни исботлаш учун яхшиси фактларга мурожаат қиламиз.

Бўлимда ҳозир зинҳор кечиктириб бўлмайдиган иш — шудгорлаш қизитиб юборилмаган. Ҳозирга қадар ҳайдалган ер юз гектардан хиёл ортади, холос. Қолган ерлар плугга интизор бўлиб ётибди. Далага маҳаллий ва минерал ўғитлар ташиб чиқариш ишлари ҳали графикка ҳам киритилмаган. Суғориш шохобчаларини тартибга солиш эса ҳали раҳбарларнинг ҳаёлига ҳам келмаган.

Маълумки, ернинг шўрлик даражаси юқори бўлса, на пахтадан, на бошқа экиндан мўл ҳосил олиб бўлади. Буни бўлим раҳбарлари жуда яхши тушунишади. Лекин улар ернинг шўрини ювишни мутлақо унутиб қўймоқдалар. Техника деҳқоннинг оғирини енгил қиладиган қудратли воситадир. Бўлимда шунга ҳам бефарқ қаралаяпти. Ёзда бир неча гектар ерга ишлов берган машиналар ҳозирги кунда лойга ботиб қор-ёмғир остида ётибди. Тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини тезроқ ремонтдан чиқариш хусусида ҳеч ким дурустроқ бош қотирмаяпти.

Ўртоқ Юсупов! Доғни бундай ювмайдилар. Агар сиз раҳбарлик қилаётган бўлимда қишки тадбирлар шу алпозда «бажариладиган» бўлса, бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштириш тўғрисида ўйлаб ўтиришнинг ҳам ҳожати йўқ.

А. АКРОМОВ,
Р. КЎЧАРОВ.

МЕХАНИЗАЦИЯ ШАРОФАТИ

Илғор тажриба минбари

Шу кунларда қиш об-ҳавосига қарамай, моҳир пахтакорларимиз мўл ҳосил ғамини емоқдалар. Механизаторларимизнинг ғайрати зўр. Улар ғўзапоялардан бўшаган майдонларни пешма-пеш шудгор қилишяпти. Суръатни тезлатиш билан бирга сифатга ҳам алоҳида аҳамият берилаётир. Ер 30—32 сантиметр чуқурликда шудгор қилинмоқда. Махсус ташкил этилган сифат комиссияси аъзолари шудгорлаш устидан қатъий назорат олиб бормоқдалар. Ишда ўрнак кўрсатаётган механизаторлар рағбатлантириляпти.

Деҳқонлар маҳаллий ўғит — ернинг ҳамиртуриши дейишади. Бу тўғри гап. Чунки «Ерга ошатсанг, ош битар» деганларидек, у ўз вақтида ўғитланса ҳамирдек кўпчиб, семириб кетади. Қандай экин эксанг ҳам ҳосилинг мўл бўлади. Колхозимиз пахтакорлари буни жуда яхши биладилар. Негаки, кейинги йиллардаги тажрибамиз буни яққол исботлади. Ана шунинг учун ҳам колхозимизда «қиш — бекорчилик» деган зарарли кайфиятга барҳам берилган.

Қишда колхозимизда ҳосил тақдири учун кураш худди ғўза парвариши, пахта йиғим-терими давридагидек қизғин давом этмоқда. Хўжалигимизда маҳаллий ўғит жамғарадиган алоҳида бригада ташкил этилган, унга керакли ишчи кучи ва транспорт бириктирилган. Отаравалар, машиналар, прицеплардан унумли фойдаланяпмиз. Улар чорвачилик фермаларида, хонадонларда уйилиб ётган маҳаллий ўғитларни дала тепасига ташишмоқда. Гўнгни сақлаш, чиритишда гап кўп. Шу сабабли ҳар бир бригада даласида гўнгни димлайдиган, чиритадиган чуқурлар ҳозирланган. Гўнг ўша ерга ташланади. Чуқур тўлгач, усти ёпиб қўйилади.

Баъзибир хўжаликларда ариқ-зовурларни, асосий сув йўлларини тозалашни баҳорги иш деб ҳисоблайдилар. Бу нотўғри. Борди-ю, ирригация шохобчаларини тозалашни экиш олдидаги ишлардан бири деб қарайдиган бўлсак, у ҳолда ўзимизни ўзимиз қийнаб қўямиз. Экиш кампанияси даврида шошиб қолинади, экиш муддати чўзилади, иш сифати бузилади. Шунинг учун ҳам муҳим вазифаларни ҳозир ҳал этиш зарур. Бу йил шароит бир мунча қулай, кунлар илиқ келяпти. Ҳар қанча ариқ-зовурни тозалаб қўйса бўлади. Бизда худди ана шундай қилинмоқда. 100 дан ортиқ колхозчи ирригация шохобчаларини тозалаш билан банд.

Мўл ҳосил тақдири учун курашда колхозимизнинг машъаллари Тўйдимурод Дўсанов, Мажид Калимов ўртоқлар бошлиқ бўлган бригадаларда дала ишлари айниқса намунали ташкил этилган. Улар мўл ҳосил учун ҳозирдан пухта замин ҳозирлашмоқдалар.

Пешқадам механизаторларимиздан Умрзоқ Болтабоев, Юсуфжон Ҳамидалиев сингари жонкуярларнинг меҳнати туфайли чигит экиладиган 850 гектар майдонни шудгорлаш деярли тугай деб қолди. Аравакаш ва транспортчи механизаторларимиз ҳар гектар ҳисобига 5-6 тоннадан гўнг ташиб чиқардилар.

Ариқ-зовурларни тозалаш суръати жадал боряпти.

Бундан уч йил бурун хўжалик жуда ҳам чўккан эди. Ҳосилдорликнинг ҳаддан ташқари пасайиб кетганлиги туфайли колхоз иқтисодий жиҳатдан камқувват бўлиб қолган эди. Бу деҳқонларимизга қаттиқ ботди. Улар ҳосилдорликни ошириш, қолоқликдан чиқиш мақсадида белни маҳкамроқ боғлаб ишлай бошладилар. Бригадалар виждонан ишлайдиган жонкуярлар билан мустаҳкамланди. **Механизаторларнинг ролини оширишга жиддийроқ эътибор бердик. Ердан унумли фойдаланишни йўлга қўйдик. Натижа ёмон бўлмади. 830 гектар ернинг ҳар гектаридан 20,3 центнердан хирмон кўтардик. Бу 1960 йилги олинган ҳосилдан гектар бошига деярлик 10 центнер кўп эди.** Лекин таннарх юқори бўлди. Бир центнер пахтамиз 24 сўмга тушди. Биз уни ҳам камайтириш йўлларини излай бошладик. Мавжуд резервларни ишга солишга ҳаракат қилдик.

Ўтган йили пахтачиликни механизациялашга алоҳида эътибор берилди. Колхозимизнинг ер шароити анчагина ноқулай, паст-баланд карталар кўп. Авваллари икки томонлама ишлашга эътибор берилмаган эди. Бунга чек қўйдик. Механизаторларимиз шу ишда алоҳида шижоаткорлик қилдилар. **Йил бошида еттита тюпкочи бригада ташкил этилди. Уларнинг ҳаммасига механизаторлар бошлиқ қилиб тайинланди.** Муҳими шуки, бу бригадаларда парвариш даврида қўл меҳнатидан жуда кам фойдаланилди. Ғўза қатор ораларининг узунасига ва кўндалангига 3—4 марта ишланиши мўл ҳосил етиштиришда асосий омил бўлди.

Бундай механизациялашган бригадаларимиз 300 гектар ерда пахта етиштирди. Ҳар бир колхозчи ҳисобига ўртача 5 гектардан майдон тўғри келди, киши бошига 30 тоннадан пахта етиштирилди.

Моҳир механизатор ўртоқ Т. Дўсанов бошлиқ бригада аъзолари қўлга киритган ғалаба айниқса диққатга сазовор. Бу бригада 44 гектар ернинг ҳар гектаридан 20 центнердан «оқ олтин» олишни планлаштирган эди. Юз берган об-ҳаво қийинчиликларига қарамай, ердан тўғри фойдаланилиши, агротехника тадбирларини сифатли амалга ошириш туфайли ҳосилдорлик 40 центнерни ташкил этди. Таннарх 9 сўмдан ошмади. Бу азамат йигит ўз бригадасида пахтани машинада теришни ҳам яхши йўлга қўйди.

Ишчи кучлари ва техникадан ана шундай унумли фойдаланишимиз туфайли ўтган йили колхозимизда гектаридан салкам 25 центнердан пахта олинди. Бунинг учун ҳар бир пахтакор ғайрат билан ишлади.

Бу йил пахтакорларимиз олдида янада улуғвор вазифалар турибди. Ҳосилдорликни гектар бошига 2—3 центнердан оширишимиз керак. Шунинг учун ҳам далаларимизда чинакам кўклам тараддуди бошланди.

Асомиддин МИРАҲМЕДОВ
Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли «Коммунизм» колхозининг раиси.

ВАТАН ТОНГИ ҚУРИЛИШ МАЙДОНЧАЛАРИДА БОШЛАНАДИ

Қурувчиларнинг республика кенгаши

Ўзбекистондаги қурилишларда меҳнат унумдорлигининг бир процент оширилиши 1000 квартирани фойдаланишга топширишимконини беради.

Республикада қурилиш таннархининг бир процент камайтирилиши қирқ саккиз квартирали 25 уй қуришга етарли миқдорда маблағ бўшатиб беради.

Ўзбекистон бинокорлари 1963 йил учун қуйидаги мажбуриятларни олдилар:

— 139 та йирик завод, электр станция ва сув омборларининг ишга туширилишини тезлаштириш;

— уйсозлик заводларининг қувватини йилига 450 минг квадрат метр уй-жой ишлаб чиқаришга етказиш;

— йиғма темир бетон ишлаб чиқаришни 102 минг кубометр кўпайтириш;

— 70 минг гектар янги ерларнинг суғорилишини таъминлаш ва бир миллион гектар яйловга сув чиқариш.

Бинокор! Мана шу шонли ном билан аталган кишилар коммунизм учун курашнинг олдинги сафида боришдек буюк шарафга, зўр бахт-саодатга муяссар бўлишган. Бинокорнинг шижоаткор тафаккури, моҳир ва забардаст қўллари заводлар барпо қилмоқда, йўллар очмоқда, уйлар қурмоқда. Ватанимизнинг ҳар бир тонги мана шу қурилиш майдончаларида бошланади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети 25 январда чақирган республика кенгаши Ўзбекистон бинокорлари, архитекторлари, лойиҳачилари, бинокорлик материаллари корхоналари ходимларининг ишларига, планларига, фикр-ўйларига бағишланган эди.

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

— Республика ўзининг бутун тарихида қурилиш ишларининг кўлами етти йиллик йилларидагидек кенг авж олдириб юборилганлигини кўрмаган эди, —деди ўз докладида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети саноат ва қурилишга раҳбарлик бюроси раисининг ўринбосари С. И. Иброҳимов.

Бинокорлар ўтган йилни кўпгина шонли ишлар билан нишонладилар. Олтинтопкан қўрғошин-руҳ комбинатида мис саралаш фабрикасининг биринчи навбати, Оҳангарон цемент заводининг иккинчи технология линияси, Фарғона азот ўғитлари заводининг биринчи навбати, машинасозлик заводларида янги қувватлар, енгил саноат ва озиқ-овқат саноатининг бир қанча корхоналари ишга туширилди. Республика электростанцияларининг қуввати 115 минг киловатт кўпайтирилди. 38 минг гектардан кўпроқ янги ер сув билан таъминланди ҳамда бир миллион гектардан ортиқ яйловга сув чиқарилди.

100 минг киши янги уйлардаги квартираларга кўчиб кирди. Мактаб биноларини фойдаланишга топшириш йиллик плани бир ярим баравар ошириб бажарилди, болалар боқча ва яслилари эса, кейинги уч йилдагига нисбатан кўпроқ қурилди.

Халқ хўжалигини ривожлантиришга ана шундай ҳисса қўшганлигимиз билан фахрлансак арзийди. Бироқ афсуски, бошқа бир рўйхат ҳам бор, бу — ўз муддатида қуриб битказилмаган объектлар рўйхатидир. Ўзбекистонда капитал маблағлар сарфлаш йиллик плани 95 процент, қурилиш-монтаж ишлари плани эса 94 процент бажарилди.

Бунинг сабаби битта — ҳамма коллективлар ҳам ўз куч-қувватидан тўла фойдаланган ҳолда ишлади, деб бўлмайди, талайгина резервлар ишга солинмасдан қолди.

Партия ва ҳукумат Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришга ҳамиша катта эътибор бериб келдилар ва бермоқдалар. Етти йилликнинг бешинчи йилида Ўзбекистонда қурилиш-монтаж ишларининг ўсиш суръатлари умуман мамлакатдаги суръатлардан деярли тўрт баравар ортиқ бўлиши керак. Бутун Совет Иттифоқининг халқ хўжалиги учун катта аҳамиятга эга бўлган қурилишларга пойдевор қўйилмоқда. Булар орасида электростанцияси ва сув омбори бўладиган Чорвоқ гидроузели, цемент саноатининг Навоий шаҳридаги гигант корхонаси, Оҳангарон керамика буюмлари комбинати, Наманган тўқимачилик комбинати бор.

Газли — Урал газ қувурини, Тошкент ва Навоий ГРЭСларининг дастлабки агрегатларини, Олмалиқдаги мис эритиш заводини, Оҳангарон цемент заводининг учинчи навбатини, машинасозлик, химия, енгил, озиқ-овқат саноатида ва индустриянинг бошқа тармоқларида янги қувватларни ишга тушириш навбатдаги вазифа бўлиб турибди.

1963 йил планида қарийб 800 минг квадрат метр турар-жой, 30 минг ўринга мўлжалланган мактаблар, 8500 ўринли болалар боқча ва яслилари, минг ўринли касалхоналар, 255 километр узунликда водопровод ва канализация қуриш, 79 минг квартирани газлаштириш кўзда тутилган.

Бу — масъулиятли ва мураккаб вазифалардир. КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми халқ хўжалигига партия раҳбарлигини қайта қуришга асос солиш билан ана шу вазифаларни амалга ошириш йўлларини кўрсатиб берди. Қурилиш иши халқ хўжалигининг мустақил тармоғи бўлиб қолган ҳозирги пайтда бинокорларнинг бурчи — ўз куч-ғайратларини ошириб, катта-катта имкониятлардан тўлиқ фойдаланишдир.

ЭНГ АСОСИЙ ОМИЛЛАР

Типовой лойиҳалар, унификация қилинган конструкциялардан фойдаланиш — пойдевор қўймасдан анча илгариёқ ишнинг муваффақиятини белгилайдиган асосий омиллардир. Лекин, деб таъкидлади СССР Стройбанки республика конторасининг бошқарувчиси **К. А. Алиев,** бир қанча объектлар иқтисодий тежаш талабларини ҳисобга олмасдан, эскириб қолган лойиҳалар асосида қуриб келинмоқда. Масалан, Тошкентдаги резина-техника буюмлари заводи ҳозир реконструкция қилинмоқда ва айни маҳалда шаҳарнинг бошқа бир чеккасида яна битта ана шундай корхона барпо этиш мўлжалланмоқда. Равшанки, объектларнинг бир майдончада марказлаштирилиши кўпгина маблағни тежашга имкон берган бўлур эди.

Уй-жой ва маданий-маиший қурилишда типовой лойиҳалар асосида бажарилаётган ишлар ҳажми 96 процентга боради. Саноат қурилишида аҳвол бир мунча ёмонроқ. Бир қанча корхоналар якка-якка ҳолда тузилган лойиҳалар асосида қуриб келинмоқда, ҳолбуки марказий лойиҳалаш институтлари таклиф этган типовой лойиҳалар бор.

«Главголодностепстрой» трести бошлиғи вазифасини бажарувчи **Д. К. Терситский** лойиҳачилар қўриқ районлар шароитини баъзан ҳисобга олмаётирлар, деди, «Узгипросельстрой» лойиҳаларида кўзда тутилган типоразмерлар сони ҳаддан ташқари кўп. Баъзан лойиҳачилар айвон сингари оддий иншоотларни қуриш учун ҳам йиғма темир-бетон ишлатишни тавсия этадилар.

«Узгипролегпром» бош инженери **Л. Н. Шиповский** янги ечимларни излаш зарурлиги ҳақида, тажриба тариқасида лойиҳалар тузиш тўғрисида гапирди. У, лойиҳалаш ташкилотларига раҳбарликни Қурилиш ишлари давлат комитетида ва тармоқ комитетларида марказлаштириш ягона техника сиёсатини ўтказиш имконини беради, деб таъкидлади.

ҚУРИЛИШ МАЙДОНЧАЛАРИНИ МОНТАЖ МАЙДОНЧАЛАРИГА АЙЛАНТИРАЙЛИК

— Қурилишни такомиллаштиришнинг бош йўли — ана шу. Бу борада йиғма темир-бетон асосий роль ўйнамоғи керак.

Республикада ана шу конструкцияларни ишлаб чиқарувчи кучли база вужудга келтирилган.

Лекин ҳамма резервлар ишга солиб юборилган, деб бўладими? Ўз-ўзидан равшанки, йиғма конструкциялар ва прогрессив материаллар ишлаб чиқарувчи корхоналар жуда тез суръатлар билан қурилмоғи керак. Бу шартга ҳамма вақт ҳам риоя қилинаяпти, деб бўлмайди. Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари **А. А. Юриц** темир-бетон буюмлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш тўғрисида кам ўйлаётганлиги учун Қурилиш министрлигини танқид қилди.

Халқ хўжалиги кенгаши бинокорлик материаллари саноати бошқармасининг бошлиғи **С. Т. Тўхтахўжаев** паст сортли маҳсулотлар бераётган, ишлаб чиқариш графигини бузаётган бир қанча корхоналар тўғри танқид қилинганлигини эътироф этди.

Ўзбекистон ССР Госплани раисининг ўринбосари **Р. А. Саркисова** қизиқ бир рақамни айтиб берди — башарти, ҳозир қўлда бажариб келинаётган пардоз ишларининг ярми машиналаштирилса, бошқа участкалар учун икки минг ишчини бўшатиб олишга муваффақ бўлинади.

Қурилишнинг поток ва тўла йиғма методлари тўлиқ ўзлаштирилган эмас. «Узоргтехстрой» га топширилган намунали қурилишлар амалга оширилмади. Қурилиш министрлигининг техника бошқармаси, СССР Қурилиш ва архитектура академиясининг Тошкент илмий-тадқиқот институти янги техникани жорий қилиш ва илғор тажрибани ёйиш билан дуруст шуғулланмаяптилар.

ГРАФИК — ҚОНУН

Буни пудратчилар ҳам, заказчилар ҳам кўп вақт эсларидан чиқариб қўйишади. 153-трестнинг бошқарувчиси **И. П. Абросимов** ўз сўзида Тошкентдаги бир қанча заказчи корхоналарнинг раҳбарлари планни тузиш вақтида қурилишларни ўз вақтида маблағ билан таъминлашни кўзда тутмадилар, техника ҳужжатларини тайёрлаб қўймадилар, деб айтди.

«Алмаликсвинецстрой» трестининг бошқарувчиси **И. К. Бородавко** «Узгипромкоммунгаз» ни бу институт ишга туширилиши керак бўлган объект-металл конструкциялари заводи учун сметани тўлиқ тайёрламаганлиги, чала ишланган чертежлар топширганлиги учун танқид қилди.

Қурилиш ташкилотларининг баъзи раҳбарлари иш суръатларининг сустлигига техника етишмаётганлигини сабаб қилиб кўрсатадилар. Аммо бу ерда гап бошқа нарсада — жуда кўп машиналар баъзи нуқсонлар сабабли кўпинча бекор туради. Республика пойтахтидаги қурилишларда, деди Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси **Р. Н. Нишонов,** башняли кранлардан, бульдозерлардан, экскаваторлардан бир сменада фойдаланилади, улар бекор туради. Автотранспорт ўз вақтида етиб келмайди, материаллар етишмайди, ремонт сифати паст, деган сабаблар қурилиш майдончасига раҳбарлик қилиш вазифаси топшириб қўйилган кишиларнинг масъулиятсизлигини, уларнинг малакаси камлигини кўрсатиб туради. Шулар натижасида 153 ва 159-трестлар йилнинг дастлабки кунларидан бошлаб орқада қолмоқдалар. Бундай аҳволга тезликда хотима бериб, шаҳар хўжалигини ривожлантириш учун ажратилган катта маблағларнинг тўла ўзлаштирилишини таъминлаш керак.

Қурилиш ишларини қисқа муддатларда, техника жиҳатидан юксак даражада бажармоқ учун бу ишларни оқилона планлаштириш, кучларни ҳал қилувчи участкаларда тўплаш керак, деди Андижон саноат область партия комитетининг секретари **А. Р. Хўжаев.**

Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти ва тош йўллар министри **И. В. Стрельцов** республика қурилишларига хизмат кўрсатишни яхшилаш тадбирлари ҳақида гапирди. Сув хўжалиги министрининг ўринбосари **О. Б. Канатов** ўз нутқини механизатор кадрлар тайёрлаш масаласига бағишлади.

Тошкент ГРЭС қурилишидан комплекс бригада раҳбари **В. А. Хаханов** қизиқарли тажриба ҳақида сўзлаб берди. Бу бригаданинг ҳамма аъзолари ўқийди, ҳамма бир неча касбни эгаллади. Коллектив топшириқни аъло даражада бажармоқда, юксак сифат кўрсаткичларига эришди.

БИЗ ҚУРГАН БИНОЛАР АБАДИЙ ТУРСИН!

Биз қураётган бинолар ва иншоотлар коммунизм бинолари бўлиши керак. Шунинг учун ҳам нутқларда қурилиш сифати учун жон куйдириб гапирилди.

1962 йилда фойдаланишга топширилган 383 та уй-жой-коммунал объектларидан фақат 7 тасига аъло баҳо берилди. Қурилиш сифатининг паст бўлишига олиб келаётган асосий сабаб — техника шартларининг бузилаётганлигидир. Тошкент ёғ комбинатида, дейди Халқ хўжалиги кенгашининг капитал қурилиш бўлими бошлиғи **М. И. Благодатний.** бинокорларнинг виждонан ишламаганликлари сабабли бутун бир корпусни бракка чиқаришга тўғри келди.

Иш сифати паст бўлган ҳамма ҳолларда бунинг учун қурилиш бошлиғи ва бош инженери, прораб ва бригада бошлиғи жавобгар бўлиши лозим.

Бунда кўп нарса материалларнинг сифатига боғлиқ. Кенгаш қатнашчилари Оҳангарон, Бухоро, Самарқанд ғишт заводларининг раҳбарларини бу корхоналар паст маркали маҳсулот бераётганлиги учун танқид қилдилар. Чирчиқ ойна заводи ишлаб чиқараётган маҳсулот сифати ҳам кўнгилдагидек эмас. «Главстройиндустрия»га қарашли корхоналар ишлаб чиқараётган йиғма темир-бетоннинг сифати ҳам қониқарсиз. Чирчиқ карьери лой ва шағал аралашган қумни жўнатмоқда.

Қурилишлардаги ишларнинг сифат кўрсаткичларини яхшилаш учун ишнинг ташкил қилинишини қатъиян такомиллаштириш, пухта контролни таъминлаш ва энг муҳими —

БИНОКОРЛИК ШАРАФИНИ ЭСДА ТУТИШ КЕРАК

Бинокорнинг меҳнатини бутун халқ кўриб туради. Ҳар ким ҳам ўз меҳнатини заводларга, уй-жойларга, мактабларга айлантира олмайди. Шундай экан, бинокор ўз меҳнатининг кўпроқ самара бериши ҳақида ғамхўрлик қилмаслиги мумкинми, ахир?

— Мен 1965 йил ҳисобига ишлаяпман,— деди залдагиларнинг қарсаклари остида Самарқанд қурилиш-монтаж бошқармасининг бульдозерчиси **Х. Ҳалилов.** У ўз ўртоқлари билан бирга ҳар бир машинанинг иш унумини бир йил мобайнида бир ярим баравар оширди.

Қувасой цемент комбинатининг коллективи планни бажараётир, аммо унинг вакили — айланма печь машинисти **С. Я. Баранов** кўпроқ муваффақиятлар ҳақида эмас, балки қўлдан бой берилган имкониятлар ҳақида гапирди.

— Биз қурилиш ишининг ҳамма участкалари амалий контроль қилинишига тарафдормиз, —деди Самарқанддаги 150-трестнинг партия комитети секретари **А. В. Ғаниев.**— Бу бизнинг умумий ишимиз. Маъмурият фаолиятини назорат қилувчи партия контроль комиссиялари билан бир қаторда қурилиш ишларининг боришини ўз составида 600 дан ортиқ кишини бирлаштирувчи доимий ишлаб чиқариш кенгашлари, бригада бошлиқларининг кенгашлари ҳам синчиклаб кузатиб борадилар.

— Бизнинг бутун коллективимиз коммунистик меҳнат корхонаси номини олиш учун курашмоқда,— деди «Стальмонтаж» Олмалиқ бошқармасининг бригада бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Н. Ф. Зверев.**

Республиканинг қурилиш майдончаларида — коммунистик қурилиш планига мувофиқ янги заводлар, каналлар, уй-жойлар барпо этилаётган жойларда бундай коллективлар юзлаб ҳисобланади.

Е. ЕФИМОВ
(ЎзТАГ мухбири).

ЖАМОАТЧИЛИК АСОСЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

НАМУНА ОЛСА АРЗИЙДИ

Дастлаб бу гап маҳалла кексаларидан чиқди. Чойхонада суҳбатлашиб ўтирган отахонлар шу масалани ўзлари ўртага ташлашди. Айниқса Нуриддин ота Иброҳимов бу фикрда қатъий туриб олди.

— Рост-да, шу эски масжитнинг нима кераги бор. Унинг ўрнига кино кўрсатадиган клуб қурсак, бўш вақтларда ўзимиз ҳам томоша қилиб ҳузур қилсак, нима дейсизлар?

Бу маслаҳат аввал кўпчиликни ўйлантириб қўйди. Баъзи қариялар масжитни бузсак, қандай бўларкин. Ўзимиз кекса одаммиз, бу ишимиз учун бизни айб қилишмасмикан деган мулоҳазани ўртага ташлашди.

Лекин Нуриддин ота ўз маслаҳатининг тўғри эканлигини ҳар томонлама исботлаб берди. Маҳалла ҳуснига доғ тушириб турган бу эски масжитни бузиш кўпчиликка ҳам маъқул бўлиб қолди. Иш қизиб кетди. Маҳалла кексаларидан 60 дан ортиқ киши ғайрат билан ишга тушишди. Кун сайин ҳашарчилар кўпаяборди. Кўпдан қуён қочиб қутилмас, деганларидек, бир ой ичида қулай деб турган масжит ўрнида шинамгина клуб биноси қад кўтарди.

Бу воқеа бундан 2 йил олдин бўлган эди. Мана, ҳозир маҳалла кексаларининг ташаббуслари билан қурилган клуб шу атрофда яшовчи аҳолининг маданий дам оладиган жойига айланган. Унда тез-тез турли кинофильмлар намойиш қилинади. Қизиқ-қизиқ темаларда лекция ва суҳбатлар уюштириб турилади.

Умуман, бу маҳаллада жамоатчилик асосларида вужудга келаётган янгиликлар диққатга сазовордир. Маҳалла комитети ўз ишида кўпчиликка таяниши, активларни ишлатабилиши туфайли кўпгина намунали тадбирларни амалга ошираяпти. Комитет составидаги активлар эл-юрт иши учун астойдил бел боғлаган, маҳалланинг ободончилиги учун қайғурадиган, аҳоли талабини синчиклаб ўрганадиган ҳақиқий жонкуяр кишилардир. Комитет ҳузурида бир неча жамоатчи секторлар ва ўртоқлик суди ташкил этилган. Ўртоқлик суди қисқа муддат ичида анчагина иш кўрди. Маҳаллада оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни яхшилашга муносиб ҳисса қўшмоқда. Маҳалла ёшларидан тузилган кўнгилли халқ дружиначилари эса жамоат тартибини сергаклик билан қўриқламоқдалар. Айрим ичкиликбоз, тартиббузар ва ижтимоий-фойдали меҳнатдан бўйин товловчиларга қарши кескин кураш олиб борилаяпти.

Шуниси диққатга сазоворки, маҳаллада ҳамма бир киши учун, бир киши ҳамма учун жон куйдиради. Меҳнат қобилиятини йўқотган баъзи кексаларга кўпчилик доим ёрдам бериб туради. Мана, бир мисол: Лутфи хола Шермуҳамедовага кўпчилик икки хонали шинамгина уй қуриб берди. Қурилишда яна маҳалла кексалари ишлашди. Яқинда эски чойхона ўрнига янги чойхона биноси қуриб олинди. Маҳалла ўз «тез ёрдам» машинасига эга. Меҳнат жамғармаларига енгил машина сотиб олган О. Иноғомов ва Т. Иброҳимов ўртоқлар ўз шахсий машиналарини доимо маҳалла меҳнаткашларининг хизматлари учун беришади. Беморларни касалхонага олиб бориш, ёки кўзиёрувчи ҳомиладор аёлларни туғруқхонага вақтида элтиш учун касалхонадан «тез ёрдам» келишини кутиб ўтиришмайди. Юқорида айтилган машиналар ана шундай вақтда жуда қўл келяпти.

Маҳалла комитети ҳузурида тузилган иккита пенсионерлар бригадаси ободончилик, дарахтлар ўтқазиш ва қурилишлар билан мунтазам шуғулланади. Нуриддин ота Иброҳимов, А. Иноғомов, Қ. Назаров, И. Зоҳидов, С. Низомиддинов, Ш. Мақсудов ва А. Иброҳимов каби ўртоқлар маҳаллани обод қилиш ишига катта ҳисса қўшмоқдалар.

Фрунзе районидаги Бошлиқ маҳалласида жамоатчилик асосларида қилинаётган ишлардан намуна олса арзийди.

Т. СОЙНАЗАРОВ.

СОВЕТ САЙЛОВЛАРИГА ПУХТА ТАЙЁРЛАНАЙЛИК!

3 МАРТ Советларга сайловлар куни

ТАРАДДУД

Чирчиқдаги «Узбекхиммаш» заводи сиёсий маориф кабинетида Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга бўладиган сайловларга тайёргарлик қизитиб юборилди. Завод цехларида турли темаларда суҳбатлар ўтказилаётир.

Сиёсий — маориф кабинетида ташкил қилинган «Агитаторга ёрдам» китоб виставкаси завод ишчи-хизматчилари, шунингдек аҳоли ўртасида сайловолди агитация-пропаганда ишлари олиб борадиган агитаторларнинг суҳбатлари жонли ва таъсирчан ўтишига катта ёрдам беради.

Заводнинг маданият саройи коллективи ҳам бу муҳим сиёсий кампанияни намунали ўтказиш учун барча тадбирларни кўрмоқда. Жумладан, сайловчиларга лекция-суҳбатлар ўқиш учун турли касбдаги мутахассислар, шунингдек малакали лекторлар жалб қилинди. Бадиий ҳаваскорлик тўгараклари маданий хизмат кўрсатиш учун концерт программалари тайёрламоқдалар.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

РЎЙХАТ ТАЙЁР

Калинин колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Охунбобоев номли колхоз клубига жойлашган 17-агитпунктда Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советлари сайловларига тараддуд ҳар томонлама қизиб кетди.

Колхоз партия ташкилотининг секретари З. Жалилов ва 8-мактаб директори Т. Тошпўлатов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бу агитпункт, сайловчиларнинг энг севимли жойига айланиб қолди. Шинамгина қилиб безатилган агитпункт хонасида сайловчилар истаган газета ва журналларни ўқишлари, мумкин.

Агитпунктга бириктилган 30 агитатор учун тез-тез семинар машғулотлари ҳам ўтказиб турилади. Биринчи семинардан кейиноқ сайловчилар рўйхати алфавит бўйича тузиб чиқилди ва кўринарли ерга осиб қўйилди. Агитаторлардан Н. Алимов, А. Турсунов, Х. Нурутдинова ва И. Аҳроров ўртоқлар сайловчилар билан «Совет депутати — халқ хизматкори», «Совет сайлов системаси дунёда энг демократик система» каби темаларда суҳбат ўтказдилар.

Э. ҲАМИДОВ.

САЙЛОВЧИЛАР МИННАТДОР

Энгельс номли колхоз территориясида жойлашган 20-Победа мактабининг 20 ўқитувчиси агитпунктга бириктиб қўйилди. Ўқитувчи-агитаторлар колхозчилар хонадонларида, далачилик бригадаларида ва фермаларда сайловолди агитация ишлари олиб бормоқдалар. Улар айниқса сайловчилар рўйхатини олишни пухта ташкил этмоқдалар.

Агитаторлар сайловчилар ўртасида КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми ва партия XXII съезди қарорлари юзасидан суҳбат ўтказиб, колхозчилар олдида турган режалар ҳақида сўзлаб беришмоқда. Агитатор А. Салимбеков, А. Нусаров ва Эрмакбоев каби ўртоқлардан сайловчилар миннатдор бўлишмоқда.

Т. ИМОМОВ.
Янгийўл райони.

АГИТПУНКТДА САВОЛ-ЖАВОБ КЕЧАСИ

Тошкентдаги 28-ўнбир йиллик ўрта мактаб ҳузуридаги 185-сайлов участкаси коллективи Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларига ўтказиладиган сайловларга намунали тайёргарлик кўрмоқда. Сайлов участкаси ҳузуридаги агитпункт шу кунларда сайловчиларнинг маданий дам олиш жойига айланган. Бу ерда тез-тез турли темаларда савол-жавоб кечалари, лекция ва суҳбатлар, мутахассислар билан учрашувлар, шунингдек консультациялар ўтказилмоқда. Мактабнинг 40 дан ортиқ агитатори ўзларига бириктилган хонадонларда сайловолди агитация ишларини қизитиб юбордилар.

Яқинда Октябрь район ижроия комитетининг ташаббуси билан ташкил қилинган савол-жавоб кечаси айниқса мароқли ўтди. Кечада район ижроия комитетининг масъул ходимлари, прокуратура, суд, милиция, соғлиқни сақлаш ва халқ маорифи бўлимларининг раҳбарлари иштирок этдилар. Район ижроия комитетининг раиси ўртоқ С. Норқўзиев район меҳнаткашлари олдида турган улкан вазифалар, сайловларни намунали ўтказиш ҳақида гапириб, бу кечанинг асосий мақсади меҳнаткашларнинг турли саволларига, уларни қизиқтираётган масалаларга шу ернинг ўзида жавоб ва маслаҳатлар бериш, консультациялар ўтказишдан иборатлигини айтди.

Биринчи бўлиб кексалардан Иброҳим ота Исломов савол билан мурожаат қилди. У район коммунал хўжалиги бўлими раҳбарларидан Сариқсув, Гуручариқ кўчалари қачон асфальт қилинишини сўради.

Коммунал хўжалик бўлимининг мудири К. Файзиев отанинг саволига батафсил жавоб бериб, юқорида айтилган кўчалар яқин вақт ичида тартибга солинишини айтади. Сариқсув кўчасида яшовчи Воҳидов эса мактаб-интернат қурилиши ишлари билан қизиқди.

— Бу йил — дейди район халқ маорифи бўлимининг мудири Ф. Солиев, жавоб берар экан,— Сағбон билан Қорасарой кўчалари территориясида 850 болага мўлжалланган мактаб-интернат қурилиши бошлаб юборилди. Сизнинг фарзандларингиз ҳам ана шу мактабда таълим олиши мумкин. Бундан ташқари, шу яқин атрофда 850 болага мўлжалланган ўрта мактаб биноси қад кўтаради. Шунингдек, ёш болали аёлларга қулайлик яратиш мақсадида 140 ўринли янги болалар боғчасини кичкинтойлар ихтиёрига топширмоқчимиз.

— Газета-журналларнинг янги сонини ҳамма ҳам қизиқиб ўқийди, — дейди Ж. Султонов. — Лекин биз яшаб турган маҳалла территориясида киоска йўқ, иложи бўлса бир неча маҳалла учун киоска очиб берилса. Район ижроия комитетининг раиси С. Норқўзиев аҳолининг бу талабини «Союзпечать» орқали ҳал қилиб беришга ваъда берди.

Кўпгина кишилар Чуқурсой бозорига қатновчи автобус маршрутларидаги тартибсизликлар тўғрисида гапирдилар. Комсомол майдони — Чуқурсой маршрутига автобусларни кўпайтириб беришни ҳамда Комсомол майдони билан Профтехшколага қатнайдиган автобус ишини яхши йўлга қўйишни илтимос қилишди. Бунга жавобан ана шу маршрутда яна қўшимча тўртта катта автобус қатнаши айтилди.

Район прокурори А. Исҳоқов, бош халқ судьяси М. Аҳмаджонов, милиция бўлимининг бошлиғи У. Хожихонов, соғлиқни сақлаш бўлимининг бошлиғи С. Муродов, уй-жой хўжалиги бўлимининг бошлиғи У. Орифжонов ўртоқлар сўзга чиқиб, кеча қатнашчиларини қизиқтирган қатор саволларга жавоб бердилар.

Кечага Пушкин, Бобир, Гуручариқ, Магазинмовзу, Ривож маҳаллаларининг кўпгина меҳнаткашлари қатнашдилар.

Бундай савол-жавоб кечаларини тез-тез ўтказиб туриш меҳнаткашларга анча қулайлик туғдиради. Октябрь район ижроия комитети бошлаб берган бу яхши ташаббус пойтахтимизнинг бошқа районларида ҳам кенг ёйилса яхши бўлур эди.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ИШЧАН АГИТАТОРЛАР

Ўзгариш қишлоқ Советига қарашли Свердлов номли колхоз агитпунктига бириктилган коммунист, комсомол ва партиясиз активлардан иборат 35 агитатор сайловолди агитация ишлари олиб бормоқда. Улар сайловчилар ўртасида КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми материаллари ва партия XXII съезди белгилаб берган коммунистик қурилишнинг улкан Программаси ҳақида қизиқарли суҳбатлар ўтказмоқдалар. Н. Аҳмедов, К. Шайдулинлар Х. Раҳматуллаев, С. Валижонова каби ишчан агитаторлар колхозчилар ўртасида оммавий-ташкилий ишларни тобора қизитмоқдалар.

Я. МОРДУХАЕВ
Калинин райони.

МАЗМУНДОР РАҚАМЛАР

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига сайловлар юзасидан сайлов кампаниясининг дастлабки босқичларига якун ясади.

Республика территориясида меҳнаткашлар депутатлари область, район, шаҳар, қишлоқ ва посёлка Советларига сайловлар бўйича 68.388 сайлов округи тузилди. Сайлов округларининг тузилиши сайлов Қонунига тўла мувофиқ равишда ўтказилди.

Область Советларига сайловлар бўйича 1.910 сайлов округи тузилди. Тошкент, Самарқанд, Андижон ва Фарғона областларида саноат ва қишлоқ область Советларига сайловлар бўйича алоҳида-алоҳида сайлов округлари тузилди.

Район Советларига сайлов бўйича 9.145 округ, шаҳар Советларига—5343, қишлоқ Советларига — 45.942 ва посёлка Советларига сайловлар бўйича 4.577 сайлов округи тузилди. Бундан ташқари, республика пойтахтидаги район Советларига сайлов бўйича 1.471 сайлов округи ташкил этилди.

Маҳаллий Советларга сайловлар бўйича Тошкент областининг қишлоқ зонасида ҳаммадан кўп— 10.097 сайлов округи тузилди. Андижон областининг қишлоқ зонасида 9.838 сайлов округи тузилди.

Маъмурий районлар йириклаштирилганига қарамасдан, маҳаллий Советларга сайловлар бўйича сайлов округларининг умумий миқдори илгариги сайлов кампаниясидагига нисбатан 5.611 та кўпайди. Сайлов округларининг миқдори қишлоқ Советларига сайловлар бўйича 3.940 та, посёлка Советларига сайловлар бўйича 887 та, шаҳар Советларига сайловлар бўйича 483 та, область Советларига сайлов бўйича 464 та кўпайди.

Давлат ҳокимиятининг маҳаллий органларига меҳнаткашларнинг янада кенгроқ оммасини жалб қилиш мақсадида сайлов нормаларининг ўзгартирилиши округлар сонининг ўсишига сабаб бўлди. Республика экономикасида рўй берган ўзгаришлар ҳам маҳаллий Советлар составини белгиловчи рақамларга таъсир кўрсатди. Янги корхоналар қурилаётган районларда, Мирзачўлда ва қўриқ ерлар ўзлаштирилаётган районларда, Устюрт ясси тоғлигида қад кўтарган бир қанча аҳоли яшайдиган пунктларда посёлка ва қишлоқ Советлари тузилмоқда.

Маҳаллий Советларга сайловлар бўйича сайлов округлари сонининг ўсишига шу нарса ҳам таъсир кўрсатдики, бундан илгариги сайлов кампанияси вақтидан бери, яъни икки йил ичида Ўзбекистон аҳолиси деярлик олти юз минг киши миқдорида ўсди ва ҳозир 9 миллион икки юз минг кишидан ошиб кетди. (ЎзТАГ).

Пойтахтимизнинг Куйбишев районидаги 61-сайлов участкасига қарашли 2-агитпунктда сайловолди тайёргарлиги кунсайин қизиб бормоқда. Агитпунктнинг 85 агитатори сайловчилар ўртасида турли темаларда лекция-суҳбатлар, консультациялар ўтказмоқдалар. Суратда: агитпункт мудири Анвар Яфасов (ўртада) агитаторларга инструктаж бермоқда.

А. Абалян фотоси.

Адабиёт саҳифаси

ИНСОН ОШИҚЛАРИ

ОЧЕРК

Муборак опанинг тўнғич ўғли Асатилла ойисининг туғилганига эллик йил тўлган куни «ўтириш» қилиб берди. Байрам арафаси бўлгани учунми, ҳаркалай, номига «ўтириш» деб аталган бу йиғин бинойидай тўйга айланиб кетди.

Енма-ён тушган иккита катта меҳмонхонага юз чоқли одам йиғилди. Асатилланинг ишхонаси — «Ўртоқ» фабрикасидан келган ишчи ва хизматчиларнинг ўзи бир уй бўлди.

Муборак опа азиз меҳмонлардан шунчалик миннатдор, шунчалик хурсанд эдики, уларга нимани манзур кўришни билмай, довдираб қолганди.

Она иккала меҳмонхона ўртасидаги даҳлизда туриб, дам бу уйга, дам у уйга кириб салом берар, «қалай, зерикмай ўтирибсизларми» деб қайта-қайта сўрар эди. Меҳмонлар ҳам онани ўз ҳолига қўйишмасди. Айниқса дугонаси «Циганка» (Муборак опа Татьяна Прокофьевна Комаровага ҳазиллашиб шундақ лақаб қўйиб олган эди) юбилярни ҳузурига чақириб олиб, қўлига қадаҳ тутқазар ва ҳамманинг хушчақчақ кулгиси остида: «Ҳа деб сенинг соғлиғинг учун ичаверамизми, сен ҳам бизнинг саломатлигимиз учун кўтар-да!» дерди.

Протез заводи партия ташкилотининг секретари Набижон ака Тошпўлатов ҳам қадаҳ кўтариб, онани коллектив номидан қизғин табриклади.

— Азиз дўстлар, Муборак опа ўттиз йилдан бери бизнинг заводимизда ишлаб келадилар, — деди парторг. — Биз бу камтарин аёлнинг букилмас иродасига қойил бўламиз. Урушнинг энг оғир дамларида ҳам кўксида гўдак эмизиб, Ватан уруши инвалидларига қўлтиқтаёқ, қўл ва оёқ ясаб турди. Мана шу ерда ўтирганларнинг кўпи шу кишининг шогирдлари. Онахон ўз уйида ҳам уч ишчини вояга етказди. Сиз билан биз баҳам кўраётган мана бу ноз-неъматлар Муборак опа, унинг фарзандлари — Асатилла, Раиса ва Ҳакимахонларнинг пешона тери билан топилгандир. Келинг, мўътабар оилани, унинг онахони ва бизнинг онахонимиз бўлган Муборак опани табриклайлик!

Қарсак ва табрик сўзлари янгради.

Эшик тақиллади. Дарвоза очилди. Ўрта бўйли, юзи тўлагина киши бир томонга сал оғиб кулиб уйга кириб келди. Муборак опа унга, у эса Муборак опага тикилганича қолдилар. Асатилла уни ўтиришга таклиф этди, Муборак опа ҳаяжон ичида: «Вой ўлмасам, Алимардонмасмисиз? — деб қувониб ўрнидан турди.

— Худди ўзгинасиман, ойижон! Хайрият, сиҳат-саломат бор экансиз. Йигирма йилдан бери бир бориб кўраман деб юрардим. Охири кўрдим сизни...

Муборак опа меҳмонни елкасидан қучиб, худди ўз фарзандидай меҳрибонлик билан кўришди ва уни ёнига ўтқазди. Меҳмонлар ҳам Алимардон билан саломлашдилар.

— Татьяна, уни танияпсанми? Ноила, ҳай Қлава! Аҳир, бу ўша Алимардонимизнинг ўзгинаси-ку!... — гапирди Муборак опа иккинчи хонадан чиқиб келган аёлларга.

Алимардон меҳмонлар даврасига кириб кетди...

...Ўша Алимардон! Ўшандан бери йигирма йил кечдими-а?

Ўтган воқеаларнинг кўпи онанинг хотиридан аллақачонлар фаромуш бўлган эди. Аммо у Алимардонни сира эсидан чиқаргани йўқ. Аҳир, бу воқеаларни унитиб бўладими?!...

...1942 йилнинг сўнгги тонги. Саҳар палласи. Осмоннинг ивиган мармар томидан чак-чак томаётган муздек ёмғир одамнинг ғашини келтирарди.

Муборак опа мурғак қизи Раисани бағрига маҳкам босиб, қоронғу ва лой кўчалардан югуриб-елиб борарди. У мастер, ҳаммадан олдин ишга бориши керак. Кеча госпиталнинг бош врачи: «уч кундан кейин сиздан бир юз ўнта оёқ, элликта қўл, юзта қўлтиқ таёқ ва ҳасса олишимиз керак» деган эди. Уларнинг «олишимиз керак» дегани —албатта тайёр қилиб берасиз, дегани бўлади...

Опа қадамини тезлатди. ТошМИнинг каттакон боғига кирди ҳамки, осмоннинг олис бир жойи пича бўзарди. Протез заводи мана шу боғнинг тўрида эмасми, яна анча йўл юриши, госпиталнинг кўпгина корпуслари ёнидан ўтиши керак.

Раиса типирчилаб йиғлади, она бир зум тўхтаб бағрини болага тутди-ю, аммо кўнгли корпусларда фарёд чекиб инграётган ярадорларда бўлди.

Мастер цех эшигини авайлаб очиб ичкари кирганида Ноила, Антонина, Қлава, Таня, Ирина чарм қийиндилари устида ётишарди.

Муборак опа туни билан дугоналари ва шогирдлари тайёрлаган ясама оёқ ва қўлларни санаб чиқди: йигирма учта. Бир кечада йигирма учта. Қани энди электр бўлса автомат машинада тикилса бу қўл-оёқларни! На чора, қўлда бўлсаям бир юз ўнта оёқни, элликта қўлни уч кунда тахт қилиб бериш керак. Буйруқ шу!

Аввал энг ёш, эндигина ўн олтига кирган шогирд Ноила, кейин бошқа аёллар уйғонишди.

Ўша куни кечаси ишчи аёллардан бирортаси ҳам уйига кетмади.

Протезларнинг металл қисмларини, мурувватларини тайёрловчи слесарь Иван Максимович ҳам цехда қолди. Иван Максимович фронтдан бир оёғини олдириб келганига қарамай, протезлар тайёрлашда аёлларга ёрдам берарди.

Урушдан илгари онда-сонда учраб турадиган майиб-майрукларга қўлтиқтаёқ, ясама қўл ва оёқ тайёрлаб келган бу кичик устахона Улуғ Ватан уруши бошланганидан сўнг бутун бир заводга айланиб қолди.

Тонг отарда цех жимиди. Муборак опадан бошқа ҳамма-тикув машинасининг тахтачасига бош қўйганча ухлаб қолган. Мастер печь ёнида тайёр қилинган ясама қўллар тахлами устида ғам-ғуссасиз ухлаб ётган боласига телмуриб ўтирибди. У яна ўғли Асатиллани, умр йўлдошини эслади. Ҳар қалай улар сиҳатсаломат, хат келиб турибди.

Онани мудроқ босди. У кўзларини ишқалаб, дераза томон ўгирилди: тонг ёришмоқда. Шу пайт беҳосдан «вой оёғим, вой оёғим, онажон!...» деган ингроқ овоз эшитилди. Муборак опанинг аъзойи бадани қалтираб кетди. «Ким бўлди бу?» деганича дераза ёнига борди. Бордию, хушдан кетай деди...

Цех деразасининг таггинасидан ўтган арикчада ҳамма ери бинтланган бир ярадор ағанаб ётипти....

Ишчи аёллар югуриб ташқарига чиқишди. Ҳалиги ярадор ҳушсиз эди. Вахтёр—Паша ва Муборак опа уни кўтариб, цехга олиб кирдилар ва печка ёнига ўтқаздилар. Ноила госпиталга хабар бергани чопти.

Ярадорнинг бир оёғи йўқ эди. Унинг бошлари ҳам бинт билан ўраб ташланган. Бир қўлида нимжонгина акация шохини ушлаганча ётипти. Шунга суяниб госпиталдан чиқиб келганга ўхшайди. Унинг бароқ қошлари қаттиқ чимирилган, рангида қон йўқ. Бироздан сўнг ярадор кўзини очди, сув сўради. Атрофини ўраб олган оналарга ялиниш назари билан боқди. У алаҳсирарди, лекин гаплари маъноли эди:

—Ойижонларим, оёғимни кесиб ташлашди, менга тезроқ оёқ қилиб беринглар деб келдим, уйда онам ёлғиз қолган... Ҳа, ёлғиз, бориб кўраман-да, яна фронтга, фашистни қиргани кетаман. Менга оёқ қилиб беринглар!

—Албатта оёқ қилиб берамиз, ука, сиз яхшилаб тузалинг аввал, хўпми?..

Доктор ва ҳамширалар келиб, ярадорни олиб кетишди. Орадан тўрт ой ўтгач, ҳалиги ярадорнинг оёғига мос қилиб тикилган протезни госпиталга Муборак опанинг ўзи олиб бориб берди.

— Минг раҳмат! Бир умр эсимдан чиқармайман сизни!

— Онам ёлғиз деган эдингиз, мана оёғингиз бут бўлди, уни тезроқ бориб кўринг,—деди Муборак опа қувониб.

Ўша куни муштипар бир ёлғиз онанинг ниҳоли госпиталдан чиқиб уйига кетди. Бу Алимардон эди.

Ўшанда Алимардонгина эмас, госпиталдаги юзлаб ярадорлар ҳам ўзларининг қайноқ қалбларини Муборак опанинг меҳр-муҳаббатга тўла қалбига абадий пайванд қилиб қўйган эдилар...

Шундан бери йигирма йил ўтди. Муборак опа Юнусова, Ноила Абдурашидова, Антонина Петровна Палаева, Қлавдия Ивановна Горлова, Татьяна Комарова («Циганка») ва уларнинг дугоналари ҳам ўз постларида самарали меҳнат қилиб келмоқдалар. Ноила эса турмушга чиққан. У ҳозир мастер.

Яқинда протез-ортопедия заводи янги бинога кўчди. Қорхона коллективи улуғ Ватан уруши инвалидларига бепул ҳар хил протезлар тайёрлайди. Новосибирск, Олмаота, Душанба, Ашхабод ва бошқа шаҳарлардан ҳам буюртмалар келиб турибди.

Муборак опа менга бир хатни кўрсатди. Мактубни кўздан кечирдим: «Бу йил ғалламиз жуда бўлиб берди. Мен ўзиюрар комбайнда 700 гектар ғалла ўрдим. Юборган протезларингиз бўлмаганида комбайн штурвалини бошқара олмас эдим. Раҳмат сизларга. Кустанай область, «Комсомол» совхози, Виктор Степанов».

— Унга янги ихтиро қилинган, яъни панжалари мускуллар ёрдамида очилиб-юмиладиган ясама қўл юборган эдик,—деди Муборак опа, —бу протез ёрдамида челакда сув олиш, машина ё трактор рулини бошқариш мумкин... Хуллас, буюртмаларнинг бажарилиши ёмон эмас...

Опа билан хайрлашиб кўчага чиқдим. Қиш оқшоми маромида. Кўчалар сутдек ёруғ. Хиёбон бўйлаб борарканман, ҳамон қулоғим остида Муборак опанинг:

«Ишқилиб тинчлик бўлсин, болам!» деган сўзлари жаранглар эди.

А. АБДУАЗИМОВ.

ҚЎЛ

Султон АКБАРИЙ

Эски ток баргидай ялпоқ,
Сертомир,
Энг ўткир тешаю энг қаттиқ омбир,
Ернинг танобини тортгудек қувват,
Қимирлаши фақат фойда, мурувват
Қўл ва бармоқ...
Фариштадан олдин, ҳаллоқдан олдин,
Овсар девдай қора ялоқдан олдин
Пайдо бўлган жинснинг — одам зотининг,
Эркак, хотиннинг
Одам Отодан қолган текин қуроли,
Эски ов қуроли, экин қуроли.
Ғорлар бужирида панжаси қолган,
Тошни тошга чақиб, жиндак ўт олган,
Суяклардан даста ишлаган шу қўл,
Санъат тожин аста ишлаган шу қўл.
Коримга ярар деб пичоқ ясаган,
Хом-хариш зарар деб ўчоқ ясаган,
Болдоқ, билагузук ишлаган ҳам шу,
Ер шаклини тузук ишлаган ҳам шу.
Ўтин арралаган, тараша ёрган,
Ўғирда дон янчган ва хамир қорган,
Данак чаққан шу қўл, ер титган шу қўл.
Тепки босган шу қўл, хат битган шу қўл.
Хом терида, синиқ сопол чангида,
Ёнғоқ ғуласида, темир зангида
Узоқ меҳнатининг жилвалари бор,
Одамнинг ўнг қўли жуда сеҳркор!
Мен Мисрнинг қотган сфинксларида,
Фиръавнлар йиққан тоғ жинсларида,
Оқ булутлар қўнган соғаналарда,
Тоштарошлар йўнган поғаналарда
Қўлнинг оғирлигин, чидамин кўрдим,
Санамлар олдида индамай турдим.
Румо шувоғида ярқираган ранг,
Малакларнинг расми ўйилган харсанг,
Шиплар жимжимаси мени этди лол,
Сирлар оламида чувалди хаёл.
Чин-мочинда эса яна ғалати:
Нақшин қўраларда пари талъати
Нил бўёқлар тўла мўъжиза, афсун.
Гўзалликка гўзал одамлар мафтун!
Уларга тапинган бўлсам-да, бироқ
Рўйи заминдан кетолмам йироқ:
Мен ўзбек кошинин, сопол, чиннисин,
Бир кап тупроғнинг битта жиннисин.
Тош дўғаси ўзи синмас ҳайкалдай,
Нил гумбази ўзи ўчмас сайқалдай —
Самарқандни мингта холга алишмам,
Замзамин бир қошиқ болга алишмам.
Қўл санъатин шакли, минг хил чизиғи,
Энг эскиси, балки энг-энг қизиғи,
Ўйма эшиклар-у, гулдор тоқилар,
Тилла пештоқларнинг бари шу ерда,
Заргар дунёнинг кўп зари шу ерда.
Бунда яшамишдир қашшоқ доҳийлар:
Чилангар-у дегрез, кулол, деворзан,
Мунажжим-у, хаттот —меҳнати арзон.
Панжа яратган бу зебо, антиқа
Музей десам тўғри бўлур мантиқан.
Бугун мен ишлатган тиниқ бўёқлар,
Бугун мен ишлаган қанот, туёқлар,
Тўлқинлар, дарахтлар, гуллар,— ҳаммаси,
Одам юзидаги нурлар гаммаси,
Тўлғазганим шеърий анкетагача,
Учирганим чақмоқ ракетагача
Уста кимёгар — қўл туфайли фақат,
Энг тиришқоқ ҳар қўл туфайли фақат.
Ёруғ коммунизм уйларини ҳам
Қўлларимиз билан пишиқ, мустаҳкам —
Қилиб қуражакмиз, безатажакмиз
Ортиқча ҳашамсиз, ҳар хил гажаксиз.
Пушти тирноқлари пластмассадан
Аллақандай пардоз бериб ясалган
Қўлим — қабариқ қўл, кафти чизиқ қўл,
Кучли, уддабурро, саҳий, қизиқ қўл
Менинг боқувчимсан ва қошиғимсан.
Мен кўз ошиғимас, қўл ошиғиман.

Пойтахтимизда яшаб, фаровон ҳаётни, қаҳрамон халқимизнинг шавқатли меҳнатини куйлаётган композиторлар оз дейсизми? Суратда композиторлар А. Муҳамедов, Б. Гиенко ва Д. Зокировлар янги ёзилган музика асарини муҳокама қилишмоқда.

А. Тўраев фотоси.

ШОИРЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Яқинда пойтахтнинг Октябрь районидаги 34-мактабда Чақар, Гулистон, Ҳақиқат, Беруний маҳаллаларида яшовчи аҳоли билан шоирларнинг учрашув кечаси бўлиб ўтди. Учрашувда филология фанлари кандидати Солиҳ Қосимов «Партия ва адабиёт» деган темада доклад қилди. Шундан сўнг кечага меҳмон бўлиб келган шоирлардан М. Шайхзода, Шуҳрат, Азиз Абдураззоқ ва Николай Куликовлар ўзларининг янги ёзган шеърларидан намуналар ўқиб бердилар.

300 дан ортиқ киши қатнашган кеча охирида Октябрь район маданият уйи бадиий ҳаваскорлари концерт бердилар.

В. ОДИЛОВ.

САНЪАТ ВА АДАБИЁТИМИЗГА ГАРД ЮҚМАСИН

Совет санъати ва адабиёти халқники. Халққа ҳалол хизмат қилаётган санъат ва адабиёт аҳилларидан кишиларимиз қанча мамнун бўлса, ўз «асар»лари билан соф санъатимизга доғ туширишга уринаётган формализм тарафдорларига, обстракционистларга шунча ғазаб-нафратларини изҳор қиладилар.

Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти ўзбек тилшунослиги, ўзбек адабиёти ва ўзбек тили грамматикаси ўқитиш методикаси кафедралари профессор-ўқитувчиларининг яқинда бўлиб ўтган йиғилиши «Санъатимизнинг софлиги ва партиявийлиги учун» темасига бағишланди.

— Коммунистик партия санъат ва адабиётнинг софлиги йўлида катта ғамхўрлик қилди ва қилаётир, — деди докладчи филология фанлари кандидати Н. М. Маллаев. — Ўтган йилнинг охирида партия ва ҳукумат раҳбарларининг адабиёт ва санъат арбоблари билан учрашиб, ошкор фикр олишуви ғамхўрликнинг яна бир ёрқин далилидир. Афсуски, ҳали айрим санъаткор ва адабиётчилар ана шу ғамхўрликларнинг қадрига етмай, ўз «ижод»лари, «асар»ларини совет кишисининг дидига тўғри келмайдиган қилиб қўймоқдалар, социалистик реализм усулида эмас, балки абстракционизм таъсирига берилиб кетмоқдалар.

Доцент А. Бобохонов, А. Шерматов, ўқитувчи Х. Убайдуллаев ва бошқа нотиқлар аудиторияга кириб, студентларга лекция ўқиганда абстракционистларнинг ярамас ҳатти-ҳаракатини фош этиш зарурлигини, санъат ва адабиёт партия ишининг ажралмас қисми эканлигини улар онгига сингдириш кераклигини қайд қилиб ўтдилар. Шунингдек, студентлар орасида ғоявий-тарбиявий ишларни янада жонлантириш, уларнинг санъат ва адабиётга бўлган қизиқишини тобора ўстирабориш зарурлиги ҳам таъкидланди.

Йиғилиш қатнашчилари абстракционистларнинг хом-хатала, хато фикрлари ва «асар»ларидан ҳазар қилажакларини айтдилар.

Б. МИРЗААҲМЕДОВ.

БИЛАСИЗМИ?

Ўтган йилнинг ўн икки ойи орқада қолди. Улар хотирада йирик спорт воқеалари, ажойиб ғалабалар ва кутилмаган мағлубиятлар, кўпгина янги рекордлар ва янги номлар қолдирди. Ўтган йилнинг қизиқ спорт воқеалари жаҳон спорт матбуоти саҳифаларидан тушиб қолган бўлса ҳам ҳали-ҳануз эсланиб турибди. Новости матбуот агентлиги ўз ўқувчиларини ана шу ғалати ҳодисалар билан таништиради.

! Ўтган йили Австралия теннисчиси Боб Тилли энг бахтли зарбани урди. Кунлардан бир кун у мўлжалга ноаниқ уриб юборган копток трибунада ўтирган бир қизга бориб тегди. Тилли одоб билан ундан кечирим сўради. Шундай қилиб улар бир-бирлари билан танишиб олдилар. Тезда йигит билан қизнинг тўйи бўлди.

! Бокс бўйича жаҳон чемпиони Сонни Листонни ўтган йилнинг одамларни ҳайратга солган **энг** зўр ёзувчиси деб ҳисоблаш мумкин. Американинг бу боксчиси «Сонни жанглари» деган мемуарлар китобини ёзмоқда. Йигирма тўққиз ёшли Листон ўқиш ва ёзишни бор-йўғи бир неча ой илгари ўрганган эди.

! Ўтган йилнинг **энг** оригинал музикасини бразилиялик композитор Жоа Освальдо яратди. Футбол бўйича Чили чемпионатида Бразилия терма командасининг ғалабаси шарафига у опера ёзди.

! Ўтган йили америкалик спринтер Саловат Нейавакахомондидите ўзининг энг узун номи билан мақтанса бўларди. Бироқ спорт журналистларининг илтимоси бўйича у ўзини соддагина Дейв Жейнс деб атай бошлади.

! Италия футбол ишқибозлари англиялик судья Астонга қарши **энг** зўр қасос ўйлаб чиқдилар. Бу судья футбол бўйича жаҳон чемпионатида Италия ва Чили командалари матчига судьялик қилган ва ўйин чилиликлар ғалабаси билан тамом бўлган эди. Ишқибозлар ақлдан озганларнинг янги уйини қисқагина қилиб «Астон» деб атайбошладилар.

! Француз баскетболчиси Жан Лефеврга ўтган йили **энг** ёмон совға тақдим қилинди. Лефеврнинг бўйи 2 метр-у, 18 сантиметр эди. Унга баландлиги 1 метр-у, 9 сантиметр келадиган автомобиль совға қилишди.

! Испаниянинг машҳур футбол тренери Эленио Эррера ўз китоби учун **энг** қисқа сарлавҳа танлади. Унинг асари қисқа ва лўнда «Мен» деб аталади.

! Америкалик Эрл Жорж ўзини ўтган йилнинг **энг** омади келган автомобиль пойгачиси деб ҳисоблаши мумкин. Юз миляга бўлган пойга вақтида унинг автомобили бир неча марта тўнтарилиб кетиб, томошабинлар тўдаси орасига бориб тушди. Машина чил-чил бўлиб кетди, 17 кишини касалхонага жўнатишди. Жоржнинг ўзи бўлса, ҳеч қандай зарар кўрмади.

! Фрэнк Ривзни ўтган йилнинг **энг** қаттиққўл судьяси деб тан олиш керак. Англиянинг Кент графлиги биринчилиги учун бўлган матч тугашига беш минут қолганда у қўполлик қилган иккала команданинг ҳамма футболчиларини —22 кишини майдондан ҳайдаб юборди.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

„ШАРҚ ЮЛДУЗИ“

Журналнинг январь сони босмадан чиқди. Унинг дастлабки саҳифасини очар экансиз, КПСС Марказий Комитетининг секретари Л. Ф. Ильичевнинг партия ва ҳукумат раҳбарларининг 1962 йил 17 декабрда адабиёт ва санъат арбоблари билан бўлган учрашувида сўзлаган «Халқ учун, коммунизм йўлида ижод қилайлик» деган нутқини ўқийсиз.

Бу сонда ёзувчи Ўлмас Умарбековнинг «Севгим, севгилим» қиссаси, шоирлардан Зулфия, Мақсуд Шайхзода, Туроб Тўла ва Саида Зуннуноваларнинг янги шеърлари, «Замондошларимиз портрети» рубрикаси остида Йўлдош Шамшаровнинг «Кумуш пиёла», «Биз тўқайбузарлармиз» очерклари, Т. Қайпбергеновнинг «Сўнгги ҳужум» романининг давоми босилган.

Яқинда буюк адиб А. Серафимовичнинг туғилганига юз йил тўлди. Шу муносабат билан журналхонлар А. Серафимовичнинг бу сонда берилган «Ленин ҳузурида», «Горький ҳақида хотиралар» мақолаларини ўқишлари мумкин.

«Бадиий маҳорат масалалари» бўлимида филология фанлари кандидати Аҳмад Алиев «Адабиётшуносликка оид китоблар савиясини кўтарайлик», Умарали Норматов «Ҳикояда драматизм» сарлавҳали мақолалари билан қатнашганлар.

«Меросимизни ўрганамиз» бўлимида эса адабиётшунос Тўхтасин Жалоловнинг шоира Самар Бону ҳақидаги қизиқарли материали ёритилган.

„ЎЗБЕКИСТОН“

Журналнинг биринчи сони «Жонажон Ватанимиз шарафи учун» сарлавҳали бошмақола билан очилади. Журналда К. Цикановнинг «Қиш ҳам қизғин пайт», А. Маилянцнинг «Гигантнинг қад кўтариши», А. Березнякнинг «Трактор йиғув заводи улғаймоқда», Леонид Бабиннинг «Денгиз тубидан репортаж» фотоочерклари берилган.

Буюк санъаткор К. С. Станиславский туғилган кунининг юз йиллиги, улкан адиб А. Н. Толстойнинг туғилганига 80 йил тўлиши ҳамда устоз ёзувчи А. Серафимович туғилганининг юз йиллиги муносабати билан уларнинг ҳаёти ва ижодига бағишланган қатор материаллар ҳам журналнинг бу сонидан ўрин олган.

Булардан ташқари ёзувчи Иброҳим Раҳимнинг «Тақдир» номли янги романидан парча, С. Токтоусовнинг «Мулла, шам ва бобом» ҳикояси, М. Бикадоровнинг «Олов ва Кўсов» масали, афғон шоири Маҳмуд Тарзининг «Тупроқ», «Китоб» номли шеърлари, Б. Приваловнинг «Ойналар» ҳажвий ҳикояси ҳам журнал саҳифасида ёритилган.

И. ШОҒУЛОМОВ.
Х. ЮНУСОВ.

„КИМГА ТЎЙ, КИМГА АЗА“

ТЕАТР

Муқимий номли театр коллективи драматург Н. Сафаров билан композитор М. Левиев яратган «Кимга тўй, кимга аза» спектаклини томошабинларга тақдим қилди.

Янги музикали драмада ҳозирги давримиз учун ниҳоятда муҳим бўлган — совет кишиларининг ахлоқий поклиги учун кураш темаси кўтарилган. Асардаги воқеалар қишлоқ хўжалиги машиналари ишлаб чиқарувчи завод ишчиларининг ҳаётидан олинган. Софдил, меҳнатсевар, оддий совет кишилари билан бировлар ҳисобига бойлик ва шуҳратга эришган шахсиятпарастлар ўртасидаги тўқнашув асарнинг асосий конфликтини ташкил қилади. Инженер Ҳасан пахта терувчи машина учун янгилик ихтиро қилади. Ихтиро чертёжларини бош инженер Камоловга топширади. Орадан бир йил ўтади. Аммо, Ҳасаннинг ихтироси амалга ошмайди. Камолов унинг чертёжларини «қайта ишлаб», ўзиники қилиб олади. Ҳасан Камоловнинг бу ярамас ишидан қаттиқ хафа бўлади. Лекин у буни ўзи ихтиро қилганлигини исбот этолмайди. Чунки чертёжларнинг биринчи нусхаларини қаерга қўйганини мутлақо унутган. Бунинг устига Камолов ўз қариндоши бўлганлиги учун унинг юзини ерга қаратишга ботинмайди. Лекин Ҳасаннинг севгилиси Зуҳра қўлида далили бўлмаса ҳам, ихтиронинг эгаси Камолов эмас, Ҳасан эканлигини айтади, унинг ёнини олади.

Саҳнадаги воқеалар, Камолов, Ҳасан, Зуҳра ва бошқа қаҳрамонларнинг муросасиз кураши ана шу конфликт атрофида ривожланади.

Асар бир қатор фазилатларга эга. Уларнинг бири шундаки, автор биринчи ўринда ишлаб чиқариш масалаларини эмас, балки инсонни, унинг характерини, маънавий дунёсини, ҳис-туйғуларини ҳаққоний акс эттирган. Асарда автор ҳарбир образнинг ўзига хос характерини аниқ белгилаган. Масалан, Ҳасан ва Зуҳра образини олайлик. Улар қиёфасида давримизнинг ажойиб ёшлари ўз ифодасини топган. Бу икки ёшни уларнинг фақат фидокорона меҳнати эмас, балки пок ва садоқатли муҳаббати ҳам яқинлаштиради. Ҳасан ўзининг ниҳоятда ориятлилиги, андишалилиги ва тортинчоқлилиги билан ажралиб турса, Зуҳра унга нисбатан анча дадилроқ— у ҳарқандай ҳаққониятсизликка тортинмай очиқдан-очиқ қарши чиқади. Шунинг билан бирга Зуҳра назокатли, гўзал қиз.

Гарчи биз асар қаҳрамонларини ишлаб чиқариш жараёнида бевосита кўрмасак ҳам, лекин улар ишчилар синфининг вакиллари эканлигига, уларнинг қилаётган ишларига, орзу-ниятларига, интилишларига астойдил ишонамиз.

Н. Сафаровнинг музикали драма жанрида биринчи марта асар яратишидир. Шунга қарамай, у бу мураккаб жанр талабига жавоб берадиган, қизиқарли сюжет ўйлаб топган. Автор ўз асарига қўшимча тема, конфликт ва образлар киритган. Уларнинг баъзилари (масалан, Шариф ота ва Иван Сергеевич оилалари ўртасидаги муносабат орқали кўтарилган дўстлик темаси; Шариф ота билан унинг ўғли Ҳасан ва Иван Сергеевич билан Камолов ўртасидаги тўқнашувлар) асарнинг асосий ғоявий йўналиши билан чамбарчас боғланган. Лекин, бизнингча, қўшимча лирик тема, яъни иккала комсомол ишчи — Ҳусан (Ҳасаннинг укаси) ва Люда (Иван Сергеевичнинг қизи) ўртасидаги муҳаббат ва шу образлар билан боғлиқ бўлган саҳналар асосий конфликтни ҳал қилишда муҳим роль ўйнамайди. Аксинча, саҳнада рўй бераётган воқеаларнинг тез ривожланишига ҳалақит беради.

Асарнинг финали чўзиб юборилган. Охирги пардадаги воқеаларнинг ярмидан кўпи томошабинни асарнинг ғоявий йўналишидан четга тортади.

Пьесага ёзилган музика ўзининг лирикага бойлиги, оҳангдорлиги, халқчиллиги ва мазмундорлиги билан кишини мафтун қилади. Айниқса, спектакль бошланиши олдидаги вокаль номерлар томошабинни завқлантиради. Умуман олганда, музика асарнинг ғоявий мазмунини очишга бўйсундирилган.

Драматургнинг айтишича ва конфликтнинг тузилишига қараганда, бу асар — музикали драма. Режиссёр И. В. Радуннинг саҳналаштиришича, асар кўпроқ музикали комедия бўлиб чиққан. Балки у бу йўл билан томошабинларнинг эътиборини кўпроқ жалб этмоқчи бўлгандир! Бизнингча, режиссёрнинг тутган бу йўли нотўғри. Асар ўз аслича саҳнага қўйилиши керак эди. Бундан қатъий назар, ижрочиларнинг маҳорати туфайли асарнинг ғоявий мазмуни тўғри очиб берилган, саҳнада бир қатор жонли образлар яратилган.

Спектаклнинг бош қаҳрамони айрим образлар эмас, балки оддий совет кишилари образидан иборат бўлган бир бутун халқдир. Бу билан театр коммунистик жамият қуришда халқ қанчалик зўр куч эканлигини таъкидлаган.

Томошабинларга манзур бўлган қаҳрамонлардан бири С. Хўжаев яратган Иван Сергеевич образидир. Томошабин бу тимсолда ўзбек халқининг урф-одатини ўзлаштирган, қолаверса ўзбек тилини яхши билиб олган, лекин ўзининг миллий характерини сақлаб қолган ажойиб рус кишиларини кўради. Талантли санъаткор рус халқига хос характерни, хатти-ҳаракатни, ҳаттоки гапириш усулини юксак маҳорат билан ифодалаган.

Артист А. Болтаев Шариф отада бутун умрини ҳалол меҳнат билан ўтказиб обрў қозонган, виждони пок ишчи образини талқин қилган. Болтаев ўз қаҳрамонини идеаллаштирмай, унинг характеридаги ижобий хусусиятларини, шунингдек нуқсонларини ҳаққоний очиб берган.

Ҳасан ролини Ҳ. Умаров ижро этади. Дастлабки саҳналарда томошабин бу образда фақат тортинчоқ, қатъиятсиз, иродасиз бир йигитни кўради. Унинг Зуҳрага бўлган муносабати ҳам унчалик аниқ эмас — Зуҳра севгилисими ё ҳамкасби. Артист ўз қаҳрамонининг характерини саҳнама-саҳна очиб бориб, спектаклнинг охиригача унинг хусусиятларини, мақсадини батамом акс эттиради. Образга бундай ёндошиш натижасида Умаров томошабин эътиборини ўз қаҳрамони кетидан эргаштириб боради.

Спектаклдаги Камолов (Р. Шокиров), Ҳусан (С. Пўлатов), Надя (Т. Назарова), Асатулла (Б. Ихтиёров) каби образлар ҳам томошабинларни мамнун қилади.

Бизнинг фикримизча, спектаклда энг муҳим образлардан бири — Зуҳра муваффақиятсиз чиққан. Пьесага қараганда, Зуҳра —чуқур драматизмга бой образ. Артист А. Мирзаева ижросида эса Зуҳранинг характери умуман очилмай қолган. Унга нисбатан Люда образи саҳнада анча жонли ва ҳаётий кўринади.

Спектаклнинг нуқсонларидан яна бири — саҳнада воқеалар рўй бераётган пайтда эпизод ва мизансценаларнинг тез-тез (хоҳ бунга зарурият бўлсин, хоҳ бўлмасин) ўзгартириб турилишидир. Бу ҳол томошабинни ранжитади.

Спектаклнинг декорациялари ҳам (рассом Г. Визель) томошабинларда норозилик туғдирди. Кўпчилик кўринишларда воқеа қаерда рўй бераётганлигини аниқлаш қийин. Бу тўғрида театр жиддий ўйлаб кўриши керак.

Бу камчиликлар бартараф қилинса, спектаклнинг бадиий қиммати янада ошади, унда кўтарилган тема янада кучлироқ янграй беради.

Ф. ЖЎРАЕВ.

ВАФО

Вафо бўстонида яшамоқдамиз,
Умримиз безанган вафо гулидан.
Ана, кўкракларда вафо чечаги,
Вафо деб, жўш урар барча юраги.
Меҳрибон ўлканинг қучоғида биз,
Жиноятдир тоймоқ вафо йўлидан.
Дўстим!
Вафо жисим эмас тутгали,
Ҳамнафаслик кўрки, рамзи бу асли.
Инсонлик хислати, дастаги ҳам шу,
Тирикликнинг аҳди, истаги ҳам шу.
Вафо мато эмас олиб-сотгали,
Бу сўлмас умрнинг гулбаҳор фасли.
Касб этгин вафони, касб эт эй, дўстим,
Вафоли умрда бўлар ор, ҳаё.
Фарзандинг ҳурмати, бўлгин вафодор,
Орнятли одам севмас ўзга ёр!
Ёринг бемор бўлса ҳам кут, эй дўстим,
Бемор ёринг топар вафодан шифо.
Ерингдан юзингни ўгирма ҳеч он,
Ғаш элтма кўнглига, етказма озор,
Жонига-жонингни пайванд қил доим,
Арзир ёрга десанг, сен вафодорим.
Ўз жонинг, ёр жони-иккиси бир жон,
Сен ҳам шу вафодан кашф қил лолазор.

Рўзи ҚОДИРИЙ.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент қишлоқ ва саноат область Советларига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссияларидан

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент қишлоқ ва саноат область Советларига сайлов ўтказувчи қишлоқ ва область Советлари округ сайлов комиссиялари қуйидаги адресда жойлашган: Навоий кўчаси, 69. (Область ижроия комитети биноси), телефонлар: 40032, коммутатор — 43921 (қишлоқ область Совети — қўшимчаси 153), (саноат область Совети-қўшимчаси-51).

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

СОЦИАЛИЗМНИНГ ТЕЗ СУРЪАТЛАРИ

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев Германия Бирлашган социалистик партиясининг олтинчи съездида нутқ сўзлаб, бундай деган эди: «Социализм мамлакатларининг экономикаси ўз суръатлари жиҳатидан капитал дунёсидан анча олдинда бориб ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда. 1962 йилда социалистик мамлакатлар саноат маҳсулотининг ҳажми 1957 йилдагига нисбатан тахминан 70 процент кўпайди. Шу давр ичида капиталистик мамлакатларда ўсиш атиги 25 процентни ташкил этди, холос»

Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида ТАСС мухбирига қуйидагиларни хабар қилдилар: Ҳозирги вақтда социалистик лагерь давлатлари бутун дунёда ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулотининг 37 процентини ишлаб чиқармоқдалар, бунда ана шу маҳсулотнинг тахминан 30 процентн Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши қатнашчилари бўлган мамлакатларнинг ҳиссасига тўғри келади.

Социалистик мамлакатларда пўлат ва электроэнергия ишлаб чиқариш айниқса тез ўсмоқда. 1961 йилда Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашига кирувчи давлатларда қарийб 93 миллион тонна пўлат эритилган эди. Бу эса «Умумий бозор» мамлакатлари ва Англияни бирга қўшиб олганда, шу мамлакатларда эритилган пўлат миқдоридан кўпдир. Ўша йили Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши қатнашчилари бўлган мамлакатларда 451 миллиард киловатт-соатдан кўпроқ электроэнергия ишлаб чиқарилган эди. Бу эса «Умумий бозор» мамлакатларида, шунингдек Англия, Австрия, Греция, Дания, Португалия ва Туркияда ишлаб чиқарилган электроэнергия миқдорига баравардир.

Ўз иқтисодий ташкилотини тузиш учун 1949 йилда социалистик мамлакатлар томонидан илгари сурилган қадамлар нақадар тўғри ва ўзини оқлаган қадамлар эканлигини ҳатто ана шу мисоллар яққол кўрсатиб турибди.

Кейинги вақтларда ана шу Кенгаш доирасида ишлаб чиқаришни, айниқса машинасозлик ва химия ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш юзасидан катта ишлар олиб борилмоқда. Бу эса ишлаб чиқариш харажатларини кескин равишда камайтирган ва меҳнат унумдорлигини анча оширган ҳолда кўплаб, йирик сериялаб ишлаб чиқаришга ўтиш имконини беради.

Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг машинасозлик бўйича доимий комиссияси оғир машинасозлик секциясининг яқинда Ленинградда бўлиб ўтган мажлисида. масалан, Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида қатнашувчи мамлакатларда чиқарилаётган энг муҳим машиналар, станоклар ва механизмларнинг миқдорини анча қисқартиришга қаратилган тавсиялар ишлаб чиқилди. Ҳозир, жумладан, 262 типдаги ва ҳажмдаги кўтариш — транспорт машина-ускуналари ишлаб чиқарилмоқда. Эндиликда бу миқдор 160 тага етказилади. Нефть ва газ чиқариш учун 18 нусхадаги оғир пармалаш установкалари қўлланилмоқда. Секция бу масалани пухта ўрганиб, ана шундай машина-ускуналарнинг фақат беш типини ишлаб чиқаришга тавсия этди. Геология-қидирув ва геофизика мақсадларида пармалаш установкалари типи ва ҳажми сонини 33 тадан 6 тагача камайтириш кўзда тутилади.

Меҳнатни юксак даражада механизациялаштирган ва автоматлаштирган ҳолда кўплаб маҳсулот чиқариш учун янги ишлаб чиқаришларни вужудга келтириш ҳам белгиланди. Масалан, Болгарияда Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида қатнашувчи барча мамлакатлар учун осма кўтариш кранлари кўп миқдорда ишлаб чиқарилади, Руминияда нефть-газ чиқарадиган машина-ускуналар, СССРда ва Чехословакияда эса йирик турбиналар кўп миқдорда ишлаб чиқарилади.

Социалистик давлатлар бир давлатнинг қўлидан келмайдиган корхоналарни биргаликда қуриш учун ўз куч-ғайратларини бирлаштирадилар. Жаҳонда энг йирик бўлган «Дўстлик» нефтепроводи ана шундай ҳамкорликнинг ажойиб намунасидир. Бу нефтепроводни қуришда беш мамлакат — Совет Иттифоқи, Чехословакия Социалистик Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси ва Польша Халқ Республикаси қатнашмоқда. Совет нефти негизида ана шу қардош мамлакатларда химия саноати муваффақиятли равишда ривожланмоқда. 1965 йилда қувур орқали неча миллионлаб тонна нефть оқизилади. Ана шу миқдордаги ёнилғини темир йўл бўйича ташимоқ учун 25 тонналик цистерналардан бир неча юз мингтаси талаб қилинар эди.

Илмий ва техника ютуқларини айирбошлаш социалистик мамлакатларда экономикани тараққий эттириш учун катта аҳамиятга эгадир. Мана бир мисол: 1948 йилдан 1960 йилгача Совет Иттифоқи социалистик давлатларга ҳар хил техникавий ҳужжатларнинг қарийб 29 минг комплектини текин топширди ва улардан ҳам қарийб 7 минг комплектни текин олди. Жаҳон капиталистик бозорининг нархлари билан ҳисоблаганда ана шу ҳужжатларнинг қиймати 40 миллиард сўмдан (нархларнинг эски миқёсида) ошади. Бу маблағ билан ҳар бири йилига бир миллион тонна пўлат ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган 40 та металлургия комбинатини қуриш мумкин. СССРнинг техникавий ёрдами билан Ҳиндистонда қурилган ва Осиёда энг йирик бўлган Бхилай металлургия комбинати, жумладан, ана шундай қувватга эгадир.

Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши мамлакатларининг коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг ўтган йил июнь ойида Москвада бўлиб ўтган кенгашида социалистик давлатларнинг перспектив ва жорий халқ хўжалик планларини координациялаштиришни ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши фаолиятининг энг муҳим шартидир деб кўрсатилди.

Ушандан буён атиги ярим йил ўтди. Ўзаро ёрдам кенгаши мамлакатлари халқ хўжалигини ривожлантириш планларини 1965 йилгача координациялаштириб, муайян тажриба тўпладилар. Ҳозир улар планларини 1980 йилгача бўлган давр учун координациялашга киришдилар. Бу планлар социалистик ва коммунистик қурилишда ажойиб перспективларни очиб бермоқда. Дастлабки ҳисоблашларга қараганда, Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши аъзоси бўлган давлатларнинг саноат ишлаб чиқариши 1961 йилдан 1980 йилгача 6 баравардан зиёд кўпаяди. 1980 йилда бу мамлакатлар ҳозирги вақтда социалистик бўлмаган бутун дунёда чиқарилаётган саноат маҳсулотидан тахминан уч баравар кўп маҳсулот ишлаб чиқарадилар. (ТАСС).

ҒАРБИЙ ЕВРОПАДАГИ ФИТНА

БЕРЛИН, 25 январь. (ТАСС). Франция билан Германия Федератив Республикаси ўртасида «ҳамкорлик» тўғрисидаги шартнома Парижда имзоланганлиги муносабати билан кеча бу ерда Германия Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлиги вакилининг баёноти эълон қилинди. Антикоммунистик ва агрессив Бонн-Париж пакти, дейилади баёнотда, Ғарбий Европа реакцияси асосий кучларининг тинчлик ишига ва кескинликни юмшатишга қарши қилган фитнасидир. Аденауэр ва де Голль имзолаган бу пакт тинч-тотув яшашга, қуролсизланишга ва халқаро низоли масалаларни музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал қилишга қарши қаратилган ҳаракатдир.

Сўнгра, баёнотда уқтириб айтиладики, Европада ҳукмрон бўлишга интилиб, авантюристик планларни тузаётган ғарбий герман ультралари кескинликни сақлаб қолишга ва зўр бериб қуролланишни давом эттиришга бутун куч билан ҳаракат қилмоқдалар. Шунинг учун ҳам ҳарбий масалалар — ҳарбий министрлар ва бош штабларнинг ҳамкорлиги, ҳарбий ишлаб чиқаришни, шу жумладан тадқиқотлар ва маблағ билан таъминлаш (бунда атом билан қуролланиш биринчи навбатда кўзда тутилади) бу агрессив пактда асосий ўринга қўйилган.

Бу пакт, деб уқтириб ўтилади баёнотда, тинчликка қарши қаратилган пакт бўлиб, француз ва немис халқлари учун, шунингдек Европадаги бошқа мамлакатларнинг халқлари учун жиддий хавф туғдиради.

„КИЧИК ЕВРОПА“ ТУЗИШАРМИШ

БОНН, 25 январь. (ТАСС). Ғарбий Германия газеталари Германия Федератив Республикасининг канцлери Аденауэр ва Франция президенти де Голль «ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани» имзолаганликлари муносабати билан ўз хурсандликларини тантанали равишда эълон қилмоқдалар.

Кўпгина газеталарнинг фикрича, Парижда тузилган бу шартнома Германия Федератив Республикаси ва Франция бошчилигида «кичик Европа» тузиш учун замин тайёрлаш мақсадига хизмат қилади. «Генераль-анцейгер» газетаси, Париж шартномаси «Европада Франция-Ғарбий Германия гегемониясини барқарор қилишга уринишнинг ўзгинаси бўлди, деб ошкора айтмоқда. Бу газета шартномани «Париж-Бонн иттифоқини расмийлаштирувчи ҳужжат» деб тавсифламоқда.

Бонн-Париж сиёсий-ҳарбий иттифоқини вужудга келтирувчилар бу иттифоққа Франкочилар Испаниясини ҳам қўшиб, уни «кенгайтириш» планларини тузаётганликларидан дарак берувчи баъзи аломатлар ҳозир кўриниб турибди. Шу муносабат билан «Нейе Рейн-цейтунг» газетаси де Голль Франко билан учрашади, деган гаплар бор, деб ёзмоқда. Сўнгра, бу газета, шундай қилиб, Бонн-Париж иттифоқи «Мадридни ҳам ўз ичига оладиган бўлади», деган фикрни айтмоқда. «Нейе Рейн-цейтунг» «кичик Европа» тузиш лойиҳаларини «Каролингларнинг қадимий империяси шаклидаги» империяни тиклашга қаратилган пландир, деб таъкидламоқда.

Бироқ, бу янги «империяда» Буюк Карл ролини ўйнашни орзу қилаётган де Голлнинг бу орзуни рўёбга чиқариши осон гап эмас. Чунки Бонн ҳам шундай ролни ўйнашни даъво қилмоқда.

ҲУРУЖЛАР ВА МУЗОКАРАЛАР

ДЕҲЛИ, 25 январь. (ТАСС). Ҳиндистон-Хитой чегара жанжалини бартараф қилишга бағишланиб, Коломбода ўтказилган конференциянинг таклифлари муносабати билан Ҳиндистон парламентида бошланган музокаралар конференция таклифларини батамом қайтаришни талаб қилаётган реакциянинг янги тазйиқи вазиятида ўтмоқда. Бироқ, бу сафар ҳукмрон партия депутатлари ҳам, шунингдек сўл оппозиция, жумладан, Ҳиндистон Коммунистик партиясининг депутатлари ҳам реакцион кучларнинг бу чиқишларига кескин зарба бермоқдалар.

Халқ палатасидаги коммунистик фракция раҳбари Гопалан ўз нутқида, Коломбодаги конференциянинг таклифлари ва бу таклифларга берилган изоҳлар музокаралар бошламоқ учун оқилона асос бўлади, деб айтди. Бу таклифларни, деди у, холис ният руҳида тушуниб ва жиддий кўриб чиқиш керак. Жанжални қурол кучи билан, Ғарбдан олинган ёрдам ҳисобига мамлакатнинг ҳарбий қувватини кўпайтириш йўли билан ҳал қилиш тарафдорлари, деди Гопалан, бу ёрдамдан Ҳиндистонга тазйиқ ўтказиш воситаси сифатида фойдаланилаётганлигини тушуниб олишлари лозим.

Конгресс аъзоси У. Н. Дхебар, Коломбодаги конференциянинг таклифларига кимки қарши чиқаётган бўлса, у, чегара жанжалини уруш йўли билан ҳал қилишни ҳақиқатда талаб қилган бўлади, деди.

ЧЕМПИОНЛИК „БЕГОНАГА“ КЕТМАДИ

Пойтахт биринчилиги учун бўлган беш ҳафталик кураш натижасида 17 имкониятдан 12,5 очко тўплаган ва бирор учрашувни ҳам ютқазмаган мастерликка кандидат Хасидовский биринчи ўринни эгаллади. У яна пойтахт чемпионлигини «бегона» қилмади. Йилдан-йилга маҳорати ўсиб бораётган бу шахматчининг келажаги порлоқ: у яқин орада мастерлик даражасига кўтарилиши мумкин. 12 тадан очко билан иккинчи ва учинчи ўринларга чиққан мастерликка кандидатлар Мухин ва Бударин республика терма командаси составига кирадиган асосий даъвогарлардан эканликларини намойиш қилдилар. Биринчи разрядли шахматчилардан Шварцман ва Пинчукнинг тўртинчи ва бешинчи ўринларни эгаллаганликлари қувончли ҳол бўлиб, терма командамиз составини айрим қобилиятли ёшлар ҳисобига бироз «янгилаш» имконини берди.

Уларнинг иккаласи ҳам мастерликка кандидат номини олиш учун белгиланган нормани бажаришди.

М. МУҲИТДИНОВ,
мусобақанинг бош судьяси.

„ЎЛИМНИ ЕНГГАН КИШИ“

...Ҳозир бу қўллар жарроҳлик наштарини тутади. Бундан роса йигирма йил муқаддам эса у чарм қўлқоп киярди, гестапочилар узлуксиз малайдек ишлатгани устига майна қилиб боксга туширар эди. Эҳе, қанча қийноқ-азобларни бошдан кечирмаган бу одам. Бухенвальд концентрацион лагерига тушиб қолган тошкентлик бу боксчи неча ўлимдан қайтиб ҳаёт қолди. У, мана, ёнимизда ўтирибди. Ўзи ҳақидаги радиопостановкани ҳаяжонланиб эшитмоқда.

Ўзбекистон радиоси тайёрлаган «Ўлимни енгган киши» бадиий-ҳужжатли радиопостановка унинг қаҳрамони — Тошкентдаги 6-касалхонанинг хирург врачи Андрей Борзенконигина эмас, балки тингловчиларнинг ҳаммасини тўлқинлантиради.

Постановкага ёзувчи Юрий Свиридовнинг повести асос қилиб олинган. Унда Бухенвальд тутқунларининг хотираларидан кенг фойдаланилган. М. Горький номли театр артистлари эшиттиришнинг таъсирли бўлишига катта ҳисса қўшишган.

Бу постановка совет кишиларининг ватанпарварлиги, букилмас иродаси ҳақида ўтган йил тайёрланган «Сўнгги олишув» эшиттиришига ўхшаб Бутуниттифоқ эфирига чиқиши турган гап. Радиопостановкани тинглаган пойтахт жамоатчилиги унга шундай юқори баҳо берди.

С. МУСАЕВ.

Пойтахтимиздаги В. И. Ленин номли Давлат университетининг биология факультетида ўтган йили биохимия кафедраси очилган эди. Сиз кўриб турган бу суратда ана шу кафедра лабораториясида доцент Л. И. Кургульцева билан ассистент Н. Мирзаева ўртоқлар амалий машғулот ўтказишмоқда.

А. Тўраев фотоси.

«ВОЛГА» ЧЕТ ЭЛДА

БРЮССЕЛЬ. Бу ерда, илгари жаҳон виставкаси ташкил қилинган территорияда автомобилларнинг халқаро виставкаси очилди. Виставкада жаҳоннинг турли мамлакатларидан 340 фирма қатнашмоқда. Виставкада совет автомобиллари зўр муваффақият қозонмоқда.

Шу нарса диққатга сазоворки, бизнинг «Волга»миз виставкада сотилган биринчи автомобиль бўлди. Бельгиялик автомобиль ишқибозлари «Волга»га айниқса зўр қизиқиб қарамоқдалар. «Москвич» автомобиллари қўйилган стендда ҳам гавжум.

Совет Иттифоқида ишлаб чиқарилган енгил автомобилларга талаб зўр. Агар икки йил муқаддам Бельгияда атиги 240 та совет автомобили сотилган бўлса, 1962 йилда 2 270 автомобиль сотилди. Совет автомобилларини сотиш билан шуғулланаётган фирма бу йил уларни харид қилишни кўпайтирмоқчи. (ТАСС).

ҒИЁС ҚОРИ ҚИССАСИ

«Сен азиз этган қулингни
Ҳеч киши хор айламас...»

Бу байтнинг мағзини Ғиёс қори Шаҳобутдиновдан сўранг. У доим «ўзи азиз қилган киши»нинг меҳнатсиз роҳатда яшаши, ризқ-насибасини ҳар ерда ҳам териб еб юриши ҳақида ҳамдусано ўқийди.

Чиндан ҳам қорининг ризқи жуда сочилган экан. Нон-насибни қарангки, бир учи Тошкентда бўлса, бир учи Ашхабодда. Гоҳида эса у «ризқ» териш учун Чимкент ва Красноярскка қадам ранжида қилади. Қайтиб келгач яқинроқ оғайниларига «бу сафар фалон сўм қолди» деб мақтаниб қўяди.

Аллон маҳалласи, Чиғатой кўчасида яшовчилар қорининг эпчиллигига аллақачон тан беришган. Ҳатто баъзи кишилар Ғиёс қори тегирмонга тушса бутун чиқади дейишади. Бу бежиз эмас. Духобапурушликни авжига чиқарган пайтда қўлга тушди-ю, қамалиб кетди. Йиллар ўтди Қори яна илжайиб Аллонда пайдо бўлди.

Бундай ўйлаб қараса, меҳнат қилишга яна тоби йўқ. Лекин текин даромадга иштиёқи зўр. Ишни олди-сотдидан бошлади-ю, ўзини улгуржи чайқовчиликка урди. Бу сафар ишни пухта қилди: Калинин районидаги Ленин номли колхозга экспедитор бўлиб ўрнашди. Қарабсизки, қозон ҳам мой, чўмич ҳам.

Колхознинг тонна-тонна маҳсулотларини олиб Туркманистонга равона бўлди. Картошка, пиёз ва сабзиларни Ашхобод бозорида қиёмига етказиб пуллади-ю нияти бузилди. Ўзини ўзи гувоҳ қилиб бир неча минг сўмлик маҳсулот нобуд бўлди деб акт тузди. Қайтиб келгач: «ёлғон бўлса худо урсин» деб қасам ичиб юборди.

Қасамига унча ишонишмади шекилли, Калинин район милицияси қорининг устидан жиноий иш қўзғади. Терговда у «атиги» 4,5 тонна картошкани ҳазм қилиб юборгани маълум бўлди. Мана, қори яна суд курсисида. Астойдил тавба-тазарру қилди, қўл билан киприк намлаб кўзёши тўкди. «Иккинчи қилмайман» деб қасам ичди. Лекин суд уни 3 йил муддатга шартли ҳукм қилди, 2 йилга экспедиторликдан маҳрум қилди.

Хўш, колхоздан ўмарилган маблағ нима бўлди? Суд колхоз правлениесига қоридан гражданлик даъвоси билан пулларни ундириб олишни таъкидлади. Лекин колхознинг даргоҳи кенг эмасми, правление раҳбарлари Ғиёс қоридан пул ундиришни эп билишмади, шекилли, «розимасмиз» деб қўяқолишди.

Қорининг қиссаси узун. Энди у «меҳнат фаолияти»ни узоқ шаҳарларда «шахсий командировка»ларда юриш билан тўлдира бошлади. Ўтган йили Красноярскга тўрт марта тонна-тонна мева олиб борди. Шошган кезларида посилкалари билан самолетда учди. Унинг елиб-югуришлари, пулга тузоқ қўйишлари беҳуда кетмади.

Аллон маҳалла, Чиғатой кўчасидаги 330-уйи «торлик» қилиб қолди. «Тинчлик» остановкаси ёнида қисқа вақт ичида ҳашаматли иморат қад кўтарди. Унинг ёнига Тойир махсумдан яна ер қўшиб олди-да, участкани беками-кўст қилди. Ўзи эски боғида қолиб янги жойга куёви — 10-амбулаториянинг тиш доктори И. Аҳмаджоновни ўтказиб қўйди. Пул бўлса чангалда шўрва. Қўлини қаёққа узатса етади. дарҳол эски «Победа»ни янги ТНБ — 09 — 40 номерли «Волга»га алмаштирди.

Ана энди Ғиёс қори беш эмас, ўн панжасини оғзига тиқди. Чайқовчиликни яна авж олдириб юборди. Ўтган йилнинг август ойида икки машина юк билан Келес орқали Чимкентга кетаётганида қўлга тушди. Бироқ бу гал сувдан қуруқ чиқиб кетди. Калинин район участка милициясининг раҳм-шафқатини эсдан чиқармасликка ваъда берди. Октябрь ойида эса Красноярскка 38-та посилка юбораётганида сири фош бўлди. 260 килограмм узум ва нокдан ажралди-ю, ўзи қутилиб қолди.

Хуллас, маҳалла-кўйнинг таъбири билан айтганда бу шайтон қорининг қилмиши чайқовчилиг-у, текинхўрликдан нарига ўтгани йўқ. Эсини танибдики, бирон ерда ёлчитиб ишламади. Бошқалардек давлат корхонасида меҳнат қилиб, бирон марта ведомостга имзо чекиб маош олган эмас. Ўз «маоши» ўзи билан. Маишати, юриш-туриши ҳамманикидан ортиқ.

Савдогарликда, юлғичликда отнинг қашқасидай маълум бўлган қорининг кирдикорига Аллон маҳалла комитети активлари, қолаверса уни бир неча марта қўлга туширган Калинин район милиция бўлимидагилар бефарқ қарашгани кишини таажжублантиради.

Кўринишда пашшага озор бермайдиган «мўмин-мусулмон» Ғиёс қори Шаҳобутдинов ҳозир ҳам бекор. Ҳамёни туфайли керилгани-керилган. Бировга гап бермайди. Кўча-куйда, тўй-маърака ва гузарда амру-маъруф айтиб, «карвон кўп, ризқи бўлак» деб байту-ғазал ўқигани-ўқиган.

Ғиёс қори яна қачонгача ишламай тишларкин?

А. САИДОВ,
Р. УСМОНОВ.

ОҚ ПАДАР

Ота-онага қўл кўтарган фарзандни оқ падар дейдилар. Не-не орзу-умидлар билан фарзанд ўстирган ота-онага қўл кўтарган ўғилдан эл-юрт ҳам норози, бунга жамоатчилик асло бефарқ қарай олмайди.

Яқинда бизнинг маҳалла меҳнаткашлари ҳам ана шундай воқеага дуч келдилар. Камолон маҳалласининг Офтоб кўчасидаги 3-уйда истиқомат қилувчи Абдулла Каримов ва хотини Маъфират Каримовалардан маҳалла аҳолиси қаттиқ ранжиди. Боиси: булар кўпчиликни назар-писанд қилишмайди; бўлар бўлмасга қўни-қўшниларга озор беришади.

Абдулла Каримов 1960 йилда ўз онасини «участкани бўшат» деб бўғиб турган вақтда қўшнилар чиқиб қолиб онани золим ўғил панжасидан ажратиб олишганди. Она бўлса ўғлининг дастидан ўз уйига 8 ой келмай юрди. Безори Абдулла Каримов яқинда отаси Мирсидиқ Каримовнинг ёқасидан бўғди. Уйни бўшатинглар деб яна дағдаға қилди. Қўни-қўшнилар бу сафар отани ажратиб олишди.

Бундай хўрликка чидайолмаган Мирсидиқ ака маҳалла ўртоқлик судига мурожаат қилишга мажбур бўлди. Ноқобил фарзанд қилмишини кўпчилик муҳокамасига ҳавола қилди. Ўртоқлик суди бу шикоятни жамоатчилик иштирокида кўришга қарор қилиб, Абдулла Каримовни суд мажлисига чақирди.

Ўз ота-онасига, қўни-қўшниларига тинчлик бермай, безорилик қилиб келган А. Каримовни оиласи билан маҳалладан кўчириб юборишга қарор қилинди. Ўртоқлик судининг бу қарори ижро этилди.

Бу улар учун катта сабоқ бўлиши керак. Хатоларни тузатиш, меҳрибон ота-онадан узр сўрашга ҳали ҳам вақт бор. Биз қўллаган тарбиявий чора таъсир қилар, қилмишларидан пушаймон бўлишар деган умиддамиз.

А. АКБАРОВ,
Камолон маҳалла ўртоқлик судининг раиси.

РЕДАКЦИЯМИЗ ПОЧТАСИДАН

ГАЗЕТХОНЛАРГА ХАБАР ҚИЛАМИЗ

Баҳодир кўча, 22-уйда яшовчи ўртоқ В. МУСАЕВГА.

Октябрь районидаги қизил чойхоналарда содир бўлаётган беданабозлик ҳақида «Уралган қўллар» сарлавҳа билан редакцияга юборган танқидий хабарингиз текширилган эди. Текшириш натижасида ундаги фактлар тўла тасдиқланган.

Район милиция бўлимининг редакцияга маълум қилишича ўтмишнинг бундай жирканч сарқити билан шуғулланувчи айрим шахсларга нисбатан қатъий чоралар кўрилган ҳамда бундай фактларга қарши курашни кучайтириш чоралари белгиланган.

Ш. Руставели кўча, 3-уйда яшовчи ўртоқ Н. АЙТБОЕВГА

Мўйсафид йўловчига қўпол муомала қилган кондуктор Т. Зокирова устидан редакцияга юборган шикоятингиз Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасига қарашли 2-трамвай депо ишчи ва хизматчилари ўртасида муҳокама қилинди. Т. Зокированинг йўловчиларга қўпол муомалада бўлганлиги йиғилишда сўзга чиққан ўртоқлар томонидан қаттиқ қораланган ва у жиддий огоҳлантирилди.

МОСКВАЛИК ФЕЛЬЕТОНЧИ ИШЧИ МУХБИРЛАР ҲУЗУРИДА

Ўтган жума куни Тошкент шаҳар ишчи мухбирлар университетининг навбатдаги машғулотига 80 га яқин матбуот активлари тўпланди. Йиғилганлар москвалик фельетончи, журналистлар союзи Москва бўлими фельетончилар секцияси бюроси раисининг ўринбосари Я. А. Полишчукнинг сўзини зўр қизиқиш билан тингладилар. У фельетоннинг вужудга келиши, бу жанрнинг аҳамияти ҳамда москвалик сатириклар фельетон устида қандай иш олиб боришлари тўғрисида сўзлаб, кўпгина қизиқарли эпизодлар ва фактлар келтирди.

Ишчи мухбирлар москвалик фельетончининг суҳбатидан катта таассурот олдилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ * ТЕАТР * КИНО * КОНЦЕРТ * ЭЪЛОН

Телевизор

27 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 12.00 — **Ажойиб қиш** (мактаб ўқувчилари учун). 12.25 — **Физкультура билан шуғулланинг,** 12.45 — **Инглиз тили дарси.**

Рус тилида: 13.25 — **Салом, болалар!** номли бадиий фильм. 14.50 — **Концерт** (бадиий ҳаваскорлар ижросида). 18.00 — **Ҳамма нарсани билгим келади** (болалар учун). 18.15 — **Телевизион янгиликлар,** 18.30 — **Композитор Г. Н. Носов** (суҳбатли концерт). 19.05 — **Совет спорти** киножурнали **ва Унам** номли бадиий **фильм,**

Ўзбек тилида: 20.55 — **Телевизион янгиликлар,** 21.10 — **Лирика кечаси,** эшиттиришдан кейин — **Сўнгги ахборот** (ўзбек ва рус тилларида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида 20.55 — **Китоблар оламида,** 21.20 — **Пётр 1** номли бадиий фильмнинг иккинчи серияси.

Театр

НАВОИИ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/I да кундуз **Коппелия,** кечқурун **Дилором,** 28/I да **Концерт** (рус тилида), 29/I да **Риголетто.**

МУҚИМИИ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/I да кундуз **Кимга тўй, кимга аза,** кечқурун **Алпомиш,** 28/I да **Икки билагузук.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 27/I кундуз соат 1 яримда мактаб абонементи бўйича 7, 8, 9, 10, 11-синф ўқувчилари учун: **«Республикамизнинг қўшиқ ва рақслари»** деган темада **суҳбатли концерт.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Украина цирки артистлари ва Зинаида Тарасованинг сўнгги гастроллари.** Томошалар кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда бошланади.

Кино

Сафра (эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да), Салбчилар (1 ва 2-серия, кундуз 2, кеч 5 ва 8 да) — «МИР».

Уч мушкетёр — НАВОИИ номли, «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Ўлимга ҳукм қилинган қочди — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Қўрқоқ — «СПУТНИК» (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 6 ва 10 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 10, кундуз 2, кеч 6 ва 10 да).

Тош устидаги гул — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 12, 4 ва кеч 8 да).

Буюк Карузо — «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 4 ва кеч 8 да).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
29, 30, 31 январда
ОЗАРБАЙЖОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН КОЛЛЕКТИВ
70 кишидан иборат
ДАВЛАТ АШУЛА ВА РАҚС
Ансамблининг КОНЦЕРТЛАРИ

Бадиий раҳбар — Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Д. Жонгиров.**

Концерт кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Собир Раҳимов кўчаси, 1-уйда турувчи **Носир Бекмуҳамедовнинг** шу уйда турувчи Васила Қуриевна Бекмуҳамедовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА
27, 29 январда
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
В. Шекспир асари
ЮЛИЙ ЦЕЗАРЬ
3 пардали фожиа.

Уйғун таржимаси.

Марк Брут ролида — СССР халқ артисти **Шукур Бурҳонов.**

Саҳнага қўювчи режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти **А. О. Гинзбург,** режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Ш. Қаюмов,** рассомлар — **И. Я. Вальденберг** ва **Д. В. Ушаков,** композитор — **А. А. Берлин.**

Спектакль кеч соат 7 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

30-ШАҲАР ПРОФТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

7, 8, 9, 10-синф ҳажмида маълумоти бўлган йигит ва қизлардан

ЎҚУВЧИЛАР
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

15—16 ёшдаги йигитлардан йигирув-тўқув цехининг мастер ёрдамчилари тайёрланади. Ўқиш муддати 3 йил.

17—18 ёшдаги қизлардан тўқувчилар ва йигирувчилар тайёрланади. Ўқиш муддати 1 йил.

Қабул қилинганлар кийим ва кунига уч марта овқат билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Заводская кўчаси, 34-уй, телефон 5-18-83, 5-17-02.

30 ЯНВАРДА МОСКВА ШАҲРИДА
3 % ЛИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚ ЗАЕМИНИНГ
АСОСИЙ 91-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ БЎЛАДИ.

Тиражда заёмнинг ўн олти разрядига 7.440.320 сўмлик 136000 ютуқ, шу жумладан: 5.000, 2.500, 1.000, 500, 100 ва 40 сўмлик ютуқлар ўйналади.

Асосий тиражларда чиққан ютуқлар облигациянинг қачон сотиб олинганидан қатъи назар тўланади.

Заём облигациялари омонат кассаларида бемалол сотилади ва сотиб олинади.

3 % ли заём облигацияларини сотиб олинг!

Тошкент шаҳар давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредити бошқармаси.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 06154. ИНДЕКС 64695 А.—1517.